BOSTON PUBLIC LIBRARY
CHIEF OF BOOK SELECTION DT
REFERENCE DIVISION
COPLEY SQ BOSTON MASS 16

Katalikas, kurs neremia katalikiškos spaudos, neturi teisės vadintis geru Bažnyčios vaiku.
Vyskupas Ketteleris.

DARBININKAS

AMERIKOS R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly Newspaper
Published every
TUESDAY and FRIDAY
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXXII — No. 54. Tel. SOUth Boston 2680 ANTRADIENIS (Tuesday), LIEPOS (July), 22 D., 1947 M. Tel. SOUth Boston 2680 SIX CENTS.

Dabarties Pastabos

Sensacijos apie tremtinius
Pilkieji didvyriai
Lokiui vieta

●

Čarneckių ir Kairiūkščių šeimų tragedijos nuskambėjimas po visą didžiąją Bostono spaudą primena didžiąją mūsų tautos nelaimę. Su dešimtimis tūkstančių į Sibirą ištremtų Lietuvos gyventojų, žinoma, pateko ir Amerikos lietuvių. Mums tai nėra paslaptis, tačiau tą skaudulį JAV įstaigos ir spauda perilgai nutylėjo. Vis, mat, nenorėta erzinti karo meto raudonąjį sąjungininką. Dabar, kai iš Čarneckių ir Kairiūkščių likimo padarytos pirmaeilės sensacijos, tų nelaimingųjų tremtinių greičiausia jau nėra gyvųjų tarpe. Bet jų pavardės gal patarnaus tos baisios tiesos atskleidimui plačioje JAV visuomenėje ,kad ten, anapus geležinės uždangos, Nemuno šalyje buvo ir tebėra negirdėtu žiaurumu naikinama demokratiška ir kultūringa tauta, kurios aukų ir kančių našta negalės kurčiai praeiti pro pasaulio sąžinę.

●

Tuo tarpu viename Lietuvos partizano laiške, prasiskverbusiame į Ameriką, štai kas tarp kitko rašoma: "Laisvės kova nemenkėdama, dėl gausumo aukų ir kraujo, aršėja. Broliai (partizanai), išbaigę municiją, paskutine granata patys save susisprogdina, kad priešas neatpažintų veidų. Tuo apsaugojami šeimos nariai... Mūsų eilėse yra ir sesių. Mes kviečiam Jus ir visą pasaulį padėti kovoje prieš "išlaisvintojus". Kol amerikietis nejunta kartuvių virvės ant savo sprando, tegu susirūpina. Mes davėm jau daugiau, negu kad mūsų laisvė galėtų kainuoti. Mums paliko kova ne tiek jau dėl tėvynės egzistencijos, bet ir už tai, kad kur nors pasaulyje dar liktų laisvas ir gyvas žmogus... Savo močiutėms jūs negalite padėti nei pinigais nei kitkuo. Pasitikėkit mumis! Adreso nepaduodu, nes gyvenam be jo". Kada Amerikos spauda pasidarys sensacijas iš tokių Lietuvos didžiadvasių altruistinės kovos?

●

Bolševikų nagai ir ragai taip toli siekia į Vak. Europą, kad pagaliau neaišku darosi, kas gi šeimininkauja amerikietinėj Vokietijos zonoj, Italijoj ir Prancūzijoje, kurioje Stalino žvalgyba (MVD) net viešai turi koncentracijos liagerį, į kurį medžioja pretenduojamus Sovietų piliečius, jų tarpe ir lietuvius. Italijoje Stalino agentų vedami anglai iš Rimini prievarta išvežė kelis šimtus sukruvintų žmonių į "rojų", o Vokietijoj, amerikiečių zonoj, lietuviai ir kiti tremtiniai taip biauriai mėtomi šen ir ten, kad jiems nieko nelieka: turėto darbo, žmoniškesnės pastogės, kruopščiai sukurtų mokyklų, chorų, pažinčių. Maskvos budelių intrygomis mindoma bedalių žmonių būtis, kaip skruzdynas po lokio padu. Kas tą lokį jei nenudės ar už grotų patupdys, tai nors išvarys ten, kur jo tėvynė: į Azijos girias? Č.

DARBININKAMS BUSAI
Išeis Nuo "Darbininko" Namo

Ateinantį sekmadienį įvyks Nekalto Pras. Seselių vienuolyno darže, Putnam, Conn., didelis piknikas. Southbostoniečiai, kurie esate pasižadėję tame piknike dirbti, prašome šeštadienį, liepos 26 d., 3 val. pp. susirinkti prie "Darbininko" namo. Iš ten vienuolyno busas išeis lygiai 3:30 val. po pietų. Taigi, prašome visų susirinkti laiku, kad nepavėluotumėte į busą.

Amerikos Legionio Seimas Užsibaigė Paradu

Boston, Mass. — Pereitą ketvirtadienį, liepos 17 d., prasidėjęs Massachusetts valstybės Amerikos Legiono seimas, užsibaigė šeštadienį, liepos 19 d. dideliu paradu.

Maršavo apie 5,000 pirmojo ir antrojo pasaulinio karo veteranai; grojo apie 40 benų. Žiūrovų buvo apie 150,000.

Amerikos Legionas priėmė rezoliuciją, reikalaujant ,kad valdžia uždraustų vežti žibalą į Rusija. John H. Burke iš Medford, rezoliucijų komisijos pirmininkas, pasiūlė rezoliuciją ir pareiškė, kad siuntimas žibalo Rusijai yra lygus siuntimui geležies liekanų Japonijai prieš antrąjį pasaulinį karą, kurį ji "panaudojo prieš mūsų vyrus bombų formoje.

Prašalino 800 Tarnautojų Iš Valdžios Įstaigų

Washington, D. C. — Per pastaruosius 9 mėnesius iš Federalės valdžios įstaigų atleido virš 800 tarnautojų, kurie buvo įtartini nelojalumu.

Sakoma, kad kaikurie iš atleistųjų buvo komunistai, o kiti jų pakeleiviai ar simpatizatoriai.

Tito Nesiskaito Su Jung. Valstybėmis

Washington, D. C. — Jung. Valstybių valdžia pasiuntė Jugoslavijos valdžiai, kurios diktatorium yra Tito, antrą notą, reikalaudama, kad grąžintų 9 Italijos laivus, kuriuos užgrobė Triesto srityje.

Raudonasis Tito visai nesiskaito su Jung. Valstybių valdžios reikalavimu, ir antrąją notą atmetė.

Dabar valstybės departamentas ruošia dar vieną notą Jugoslavijai.

Colgate Universiteto stovyklų vaizdas, Hamilton, N. Y. Šį mėnesį pirmą kartą po 28 metų Universiteto alumnai turėjo generalį susirinkimą. Dalyvavo 2500 alumnai. Viduryje matome didelę palapinę, kurioje gamina maistą susirinkusiai miniai.

Senato Komitetas Pareikalavo Roosevlto Dokumentų

Washington, D. C., liepos 21 — J. V. Senato specialus karo investigacijos komitetas pareikalavo išduoti mirusio Prezidento užrašus ir kitus dokumentus, kurie turi ryšį su karo sutarčių tyrinėjimu.

Žydus Pasiuntė Atgal Į Prancūzijos Uostą

Jeruzalė, Palestina, liepos 21 — Praneša, kad daugiau kaip 4,500 nelegalių žydų imigrantų, kurie buvo deportuoti iš Haifos ir vežami į Cyprus, grąžinti į Prancūzijos uostą...

Žydai paskelbė trijų dienų streiką, teroristai pradėjo smarkesnius puolimus. Nužudė Britų kareivį, sužeidė policininką ir kitus.

Senatas Užgyrė Trumano Veto

Washington, D. C. — J. V. Senatas dauguma balsų užgyrė Prezidento Trumano veto mokesnius (tax) mažinti. Truko 5 balsų, kad perbalsuoti Prezidento veto.

Pereitą penktadienį J. V. Atstovų Butas atmetė Prezidento Trumano veto 299 balsais prieš 108. Bet kada Senatas užgyrė veto, tai taksų mažinimo klausimas vargiai bus iškeltas prieš Prezidentinius rinkimus, kurie įvyks 1948 metais.

Lietuviai Tremtiniai Dėkoja Strattonui

Štuttgarto rajone gyvenantieji lietuviai tremtiniai atstovui Strattonui pasiuntė padėkos laišką, jautriai žodžiais dėkodami už jo dedamas dideles pastangas dėl 400,000 DP. įsileidimo į JAV.

Strattonas lietuviams tremtiniams atsiuntė laišką, kuriame jis pasižada nepavargstamai kovoti ir tą kovą baigti laimėjimu dėl 400,000 DP įsileidimo į JAV. Strattonas pažymi, kad Amerika, kaip laisvės šalis, turi visiems suteikti prieglaudą, kurie kenčia dėl siautėjimo totalizmo.

Atsistatydino Karo Sekretorius

Washington, D. C. — Robert Patterson, karo sekretorius, atsistatydino. Prezidentas Truman paskyrė gen. Kenneth C. Royal karo sekretorium, kuris iki šiol buvo pavaduotojum.

NAUJAS ĮSTATYMAS DĖL PREZIDENTO ĮPĖDINYSTĖS

Washington,, D. C. — Prezidentas Trumanas pasirašė Kongreso priimtą bilių, pagal kurį numatoma kas turi užimti Prezidento vietą, mirus Prezidentui ir vice prezidentui.

Tokiame atsitikime, pagal naują įstatymą, Prezidento vietą užima Atstovų Buto pirmininkas, o po jo Senato pirmininkas. Abiem mirus ar pasišalinus, Prezidento vietą užima valstybės sekretorius.

Iki šiol Prezidentui ir Vice Prezidentui mirus ar dėl kitų priežaščių pasišalinus, Prezidento pareigas užimdavo valstybės sekretorius.

Veteranai Galės Iškeisti GI Bondsus

Washington, D. C. — J. V. Senatas 85 balasis prieš 0 nubalsavo, kad pasaulinio karo veteranai gali iškeisti savo bondsus po rugsėjo 1 d. š. m. Atstovų Butas šį bilių priėmė anksčiau.

Dabar Senatas GI Bondsų bilių įteikė Prezidentui Trumanui pasirašyti. Pagal šį bilių 9,000,000 veteranų galės savo bondsus iškeisti ir gauti už juos $1,800,000,000.

Raudonieji Eina Pagalbon Graikijos Sukilėliams

Washington, D. C. — Praneša, kad apie 1,800 buvusių tarptautinės brigados narių, kurie kovojo prieš Gen. Francisco Franco Ispanijos civiliame kare, yra pasiruošę stoti į pagalbą Graikijos sukilėliams.

Raudonieji įregistruojami, kaip praneša iš Washingtono, ir iš jų sudaromos brigados, panašiai į tas, kurios kovojo Ispanijoje.

Gali Kilti Streikas N. A. Audenyčiose

Emil A. Rieve, Tekstilės Darbininkų unijos pirmininkas, pranešęs, kad derybos tarp darbdavių ir unijos nutruko, pareiškė, kad rugpiūčio 1 d. gali kilti streikas N. A. audenyčiose.

Šis streikas paliestų 90,000 darbininkų.

Allis - Chalmers Darbininkai Pasirinko CIO

Milwaukee, Wis. — Šiomers darbininkai, vadovaujant Darbo Santykių Komisijai, balsavo prie kurios unijos jie norėtų priklausyti. Dauguma darbininkų pasisakė už CIO.

Olandijos Kariuomenė Užėmė Svarbias Pozicijas Javoj

Batavia, Java, liepos 21 Olandijos kariuomenė pradėjo veiksmus prieš Indonesijos respubliką. Gubernatoriaus pavaduotojas Hubertas J. van Mook, pranešdamas kelių mėnesių nevykusias derbas, sakė, kad Olandijos kariuomenė pradėjo "policijos veiksmus" kaikuriose vietose.

Olandijos kariuomenė Batavijoj užėmė respublikos ofisus ir areštavo kaikuriuos vadus be kraujo praliejimo.

Olandija pateisina savo žygius tuo, kad Indonesiečiai sulaužė duotus pasižadėjimus.

Rusija Neišleidžia Amerikos Piliečių Iš Sibiro Kalėjimų

Lietuvaitė Motina Su 5 Vaikais Atskirta Nuo Tėvo. – Kitos Lietuvaitės Vyras Mirė Kelyje Į Sibirą

Boston, Mass. — Ketvirtadienį, liepos 17 dieną, Amerikos Legiono seime, Massachusetts valstybės gubernatoriaus pavaduotojas Arthur W. Coolidge savo kalboje iškėlė viešumon sovietų Rusijos elgimąsį su Jung. Valstybių piliečiais Sibiro koncentracijos stovyklose. Jis pažymėjo, kad Amerikos pilietė motina su penkiais vaikais buvo ištremta iš Lietuvos į Sibiro koncentracijos stovyklą kaipo kalinė ir jos neišleidžia iš ten grįžti į Jung. Valstybes.

Gubernatoriaus pareigas einantis Arthur W. Coolidge neminėjo vardų, tačiau visa Amerikos spauda viešai iškėlė, kad tai yra p. Eleonora Černeckienė (Schultz - Šaltenaitė) su 5 vaikais iš Worcester, Mass. Ji yra žmona p. Valdemaro Čarneckio, buvusio Lietuvos atstovo Washingtone, Romoje ir kitur. Taipgi iškėlė viešai, kad ir kita lietuvaitė Worcesterietė, p. Ona Kairiūkštienė (Migauskaitė) su dukrele yra išvežta į Sibirą. Jos vyras, Stasys Kairiukštis mirė kelyje į Sibiro koncentracijos stovyklą.

Nėra tikrų žinių kur dabar randasi p. Valdemaras Čarneckis. Labai abejojama, kad jis yra gyvas, nes Rusijos koncentracijos stovyklose ir stipriausias žmogus neišlaiko tų kančių.

J. V. valstybės departamento viršininkas pareiškęs spaudai, kad "valstybės departamentas per kelis metus darbuojasi tos Massachusetts moters bylos reikalu", bet be sekmiu.

"Mes manome, kad mes žinome kur ji yra, bet nesame tikri", sakė tas viršininkas.

Taipgi valstybės departamento viršininkas sakė, kad pp. Čarneckių penki vaikai nėra Amerikos piliečiai ir todėl departamentas negali būti atsakomingas. Tačiau p. Černeckienės sesuo, Mrs. Mae Aldrich iš Worcester sakė, kad p. Eleonora Černeckienė visus savo vaikus užregistravo Amerikos piliečiais 1938 m. Washingtone.

Arthur Coolidge pareiškė, kad p. Černeckienės vyras, Voldemaras Čarneckis kelyj į Sibirą buvo atskirtas nuo šeimos ir nuvežtas į kitą koncentracijos stovyklą.

Massachusetts Senatoriai ir Kongresmanai rūpinasi lietuvaičių išlaisvinimu iš sovietų Rusijos koncentracijos stovyklų, bet veltui. Senatorius Saltonstall, atvykęs į Bostoną ir neminėdamas pavardžių, pareiškė, kad jis kreipėsi į valstybės departamentą. Pereitų metų lapkričio mėnesį Amerikos ambasada Maskvoje parašė Massachusetts motinai, kad ji yra pasiruošus išduoti reikalingus dokumentus jos grįžimui į Jung. Valstybes, jeigu ji galėtų atvykti į ambasadą.

Senatorius Saltonstall sakė,kad jo supratimu Rusijos valdžia neišleido tos moters vykti į ambasadą. Amerikos ambasada keturis kartus kreipėsi į Sibiro viršininkus, kad išleistų ją atvykti į ambasadą, bet veltui.

Gubernatoriaus pavaduotojas Arthur W. Coolidge, kalbėdamas 2000 Amerikos Legiono atstovų, pasmerkė sovietų Rusijos "nedėkinguma ir agresijas". Jis pažymėjo, kad Jung. Valstybės išgelbėjo Rusiją nuo Hitlerio sunaikinimo. Dabar "mes esame naujame konteste su Maskva dėl ekonomijos, kovojame prakaitu vietoj kraujo".

"Mes negalime pralaimėti", sakė Coolidge, "nes pralaimėjimas reikštų kartuves Dėdei Samui".

Amerikos lietuviai piliečiai prašykime ir reikalaukime mūsų vyriausybės, kad panaudotų visą galią išlaisvinimui ne tik šio krašto piliečių, bet ir visų kitų žmonių, kurie yra Rusijos koncentracijos stovyklose, kad jiems leistų grįžti į savo kraštus.

Karas Su Rusija Neišvengiamas

Washington, D. C. — J. V. Atstovų Buto užsienių reikalų komisijos pirmininkas Eaton pareiškė, kad karas su Rusija gali prasidėti bet kuriuo metu. Marshall'o planas privertė rusus pasirodyti ko jie siekia.

Jung. Valstybės privalo pasipriešinti ir ginti savo pozicijas Europoje, kitaip gręsia pavojus. Rusija gali viską užgrobti.

Mirė Dipl. Inž. J. Šimoliūnas

Birželio mėn. Kemptene mirė diplomuotas inžinierius ir atsargos pulkininkas J. Šimoliūnas. Mirė po sunkios ir ilgai užsitęsusios ligos. Velionies darbai nepriklausomos Lietuvos gyvenime labai ryškūs.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

LIETUVIŲ TREMTINIŲ GYVENIMAS IR DARBAI

(Mūsų Vokietijos Korespondento)

Sibire Mirė Buvęs Lietuvos Vidaus Reikalų Ministeris

Sunkioje Sibiro tremtyje mirė buvęs nepriklausomos Lietuvos vidaus reikalų ministeris adv. Antanas Endziulaitis. Jį raudonieji okupantai į Sibirą išvežė su visa šeima 1941 metų birželio 14 d., kai buvo pradėtas didysis lietuvių tautos naikinimas.

Tremtinių Spauda Paminėjo K. Binkio Mirties Sukaktį

Lietuvių tremtinių spauda gražiai paminėjo lietuvių rašytojo Kazio Binkio penkerių metų mirties sukaktį. K. Binkis mirė vokiečių okupacijos metu. Palaidotas Kauno kapinėse. K. Binkis ypač išgarsėjo savo scenos veikalu "Atžalynas".

Danijos Raudonasis Kryžius Tikrina Tremtinių Sveikatą

Danijos Raudonojo Kryžiaus atstovai patikrino Flensburgo stovyklose gyvenančių tremtinių sveikatingumą, ypač atsparumą prieš tuberkuliozę. Tikrinimo daviniai dar nepaskelbti. Girdėt, kad Danijos Raudonasis Kryžius tikrins ir kitų anglų zonos stovyklose esančių tremtinių sveikatingumą.

Baltijos Moterų Tarybos Atsišaukimas Į Pasaulio Moteris

Tremtyje susitvėrusi Baltijos Moterų Taryba, kurios priešakyje stovi estė Mall Jurma, latvė Tekla Erdmanis ir lietuvė Marija Žilinskienė, birželio 15 d., minint Lietuvos nepriklausomybės dėl Sovietų Sąjungos pavartoto smurto septynelių metų netekimo sukaktį, į laisvojo pasaulio moteris paskelbė atsišaukimą. Tarp kitko Baltijos Moterų Tarybos atsišaukime sakoma: "Baltijos Moterų Taryba apeliuoja į Jus, pasaulio moterys, turinčias jautresnes širdis, prašydama kartu su mumis paminėti nieku nepateisinamo pagrobimo birželio 15 d., skelbdamos ją Baltijos kraštų rimties ir susikaupimo diena.

Pasaulio moterys! Melskite tą dieną, kad Aukščiausias suteiktų mūsų kraštams laisvę ir nepriklausimybę, kad grąžintų mūsų išvežtus vaikus iš šaltojo Sibiro, kad atitolintų mirtį nuo tų mūsų tautiečių, kurie kankinami vergų darbais".

Atsišaukimas baigiamas šiais žodžiais: "Vėl sulaukus to laiko, kada patys galėsime tikrosios demokratijos principais tvarkytis, grįšime niekeno neraginami į savuosius kraštus ir vėl tęsime laisvųjų žmonių gyvenimą".

Ateitininkų Federacijos Vyr. Vadas Atvyko Į JAV

Ateitininkų Federacijos Vyriausias Vadas prof. Dr. inž. Adolfas Damušis birželio 14 d. su šeima buvo iškviestas į Amerikon išvykstančiųjų stovyklą ir artimiausiomis dienomis sėda į laivą. Amerikos lietuviai prof. Dr. A. Damušio asmenyje susilaukia gabaus mokslininko ir visuomenininko. Išvykstančiam prof. Dr. A. Damušiui artimieji draugai suruošė kuklias išleistuves ir palinkėjo sekmingos kelionės.

Nepriklausomoj Lietuvoj Dr. prof. A. Damušis pasireiškė kaip mokslininkas ir visuomenės veikėjas. Jo visuomeninė veikla tampriai susijusi su gaivalinguoju ateitininkų judėjimu. Vokiečių okupacijos metu prof. Dr. A, Damušis visą energiją pašventė kovai prieš nacių priespaudą. 1944 metų pavasarį vokiečių gestapas jį suėmė ir išvežė į Vokietijos kalėjimus. Metų bėgyje prof. Dr. A. Damušiui teko būti daugiau kaip dvylikoje vokiečių kalėjimų. Būdamas kalėjime jis turėjo dirbti pačius sunkiausius darbus. Naciai, įtardami jį esant visos lietuvių antinacinės veiklos vadu, daug kartų jį grąsino sušaudymu. Baisųjį darbą naciai būtų tikrai įvykdę, bet 1945 metų balandžio mėn. amerikiečių kariuomenė jį išlaisvino iš Bayreuto kalėjimo.

Išvaduotas iš kalėjimo prof. A. Damušis kurį laiką gyveno Kemptene, o paskutiniuosius pusantrų metų praleido Nurtingene, iš kur ir išvyko į Jungtines Amerikos Valstybes. Gyvendamas Nurtingene, mokytojavo vietinėje lietuvių gimnazijoje, skaitė paskaitas technikos mokykloje ir nepailstamai dalyvavo ateitininkų veikloje.

Prof. Dr. A. Damušiui išvykus, Ateitininkų Federacijos Vyr. Vado pareigas perėmė Federacijos Tarybos pirmininkas prof. Dr. Antaanas Maceina.

St. Devenis.

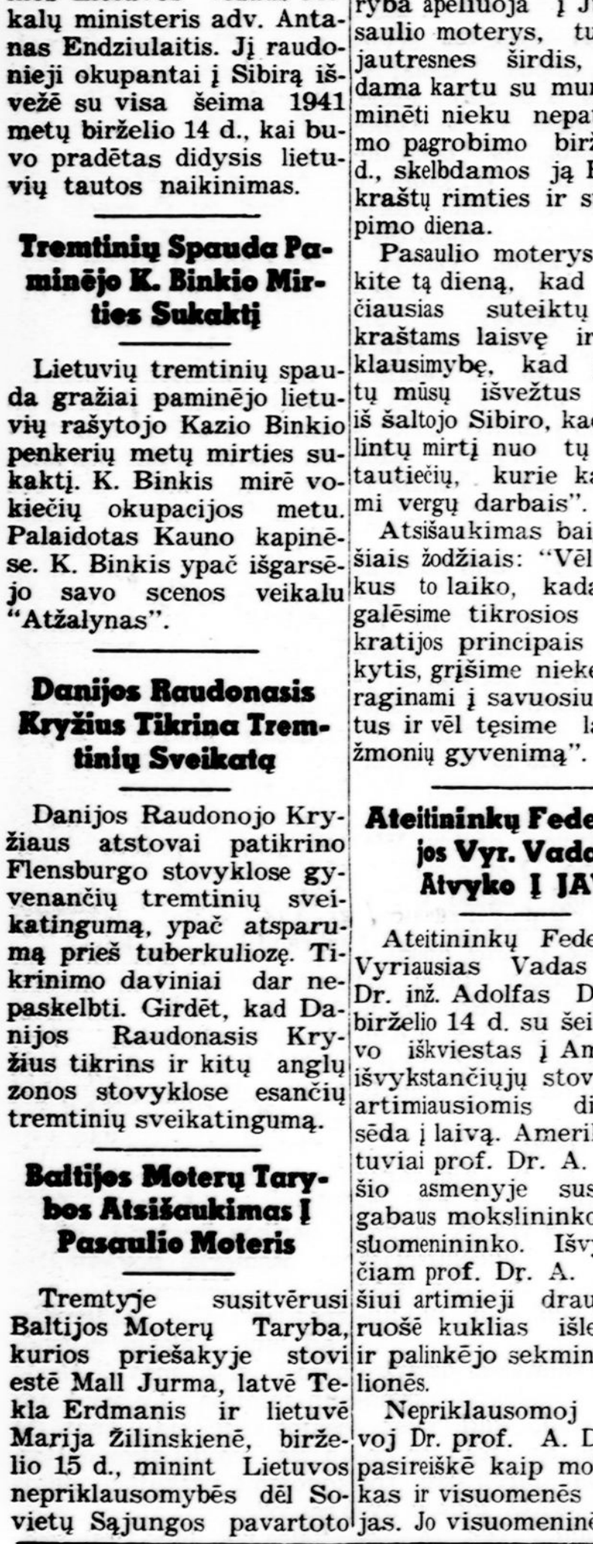

New Yorko miesto policija duoda deguonio (oxygen) Emil Putka, virėjui, kuris bedirbdamas pritraukė perdaug smalkių į savo plaučius.

Vienoje šio namo pusėje Leipzig, Vokietijoje, rusų zonoje, matome Stalino didžiulį paveikslą, o kitoje pusėje Abraham Lincoln'o Strasse (gatvė). Rusijos raudonieji matyt, nori įrodyti, kad Stalinas yra lygus Lincoln'ui savo darbais. Lincoln'as išlaisvino vergus, o Stalinas pavergė milijonus žmonių ir milijonus jų nužudė ir tebežudo už tai, kad jie kovojo už savo ir savo kraštų laisvę.

Lietuvių Tremtinių Reikalu Susirinkimas

New York — Pereitą ketvirtadienį, liepos 17 d., Pennsylvania viešbutyj, BALF pirmininko kun. Dr. J. B. Konciaus iniciatyva, įvyko lietuvių centralinių organizacijų atstovų susirinkimas lietuvių tremtinių apgyvendinimo reikalu.

Kalbėjo kun. Dr. J. B. Koncius, Lietuvos ministras Washingtonui, pulk. P. Žadeikis ir kiti. Susirinkimui vadovavo — A. F. Kneižys, vedėjas; p. Trečiokas, pagelbininkas, ir raštininkavo p. J. Valaitis.

BALF direktoriams pavesta sudaryti iš jau esamų tremtinių komitetų ir centralinių organizacijų tremtiniais rūpintis vieną bendrą komitetą.

Federacijos Tarybos Suvažiavimas

New York — Liepos 18 d. įvyko ALRK Federacijos Centro valdybos pasitarimas. Dalyvavo kun. Jonas Balkūnas, kun. Pr. M. Juras, pp. Leonardas Šimutis ir Antanas F. Kneižys.

Sutarta skelbti ALRK Federacijos Tarybos suvažiavimą spalių 4 d., New Yorke.

Burmos Policija Areštavo Premierą U Saw

Rangoon, Burma, liepos 21 — Burmos policija užmušė tris buvúsio premiero U Saw pasekėjus ir areštavo jį ir 19 kitų pagelbininkų. Žudynės ir areštai įvyko sąryšyj su nužudymu 7 Burmos Ministerių Tarybos narių, tarp kurių ir de fakto premiero U Aung San.

Areštuotieji kaltinami už sukeltas žudynes ir sukilimą prieš esamąją valdžią. Tvarka atstatyta.

MOTINA, ŽMONIJOS PROGRESO NEŠĖJA

Tokiu šūkiu 1947 m. balandžio 26 — gegužės 2 d.d. U.N.E. S.C.O. salėse Paryžiuje įvyko 111-sis Tarptautinis Kongresas, kurį surengė Prancūzijos organizacija — Visuomeninė ir Socialinė Moterų Sąjunga. Kongreso garbės pirmininkėmis buvo ponia Vincent Auriol, (Prancūzijos Prezidento žmona), ir ponia Tchang-Kai Shek. Į Tarptautinio Kongreso Komitetą, kurio garbės pirmininkė buvo ponia Georges Bidault, įėjo 28 kraštų, dalyvavusių Kongrese, atstovės. Lietuvos atstovė tame komitete buvo ponia Bačkienė.

Kongrese dalyvavo šių kraštų moterų atstovės: J. Amerikos Valstybių, Anglijos, Argentinos, Austrijos, Belgijos, Čekoslovakijos, Danijos, Egypto, Graikijos, Irano, Ispanijos, Italijos, Kanados, Kinijos, Kolumbijos, Lenkijos, Libano, Lietuvos, Norvegijos, Olandijos, Portugalijos, Prancūzijos, Rumunijos, Švedijos, Šveicarijos, Vengrijos, Uragvajaus. Be to, nors į Tarptautinį Komitetą neįtrauktos, dalyvavo Baltgudijos ir Ukrainos moterų atstovės.

Lietuvos katalikes moteris atstovavo p.p. O. Bačkienė, Dr. V. Karvelienė ir J. Navakienė.

Kongreso posėdžiuose buvo studijuota šios temos: motinų gyvenimas atskiruose kraštuose, reikalingos sąlygos motinos veiklai, fizinis gyvenimas, moralinis gyvenimas, intelektualinis - kultūrinis, ekonominis ir socialinis gyvenimas, taip pat buvo studijuota institucijų politinio gyvenimo ir įstatymdavystės klausimai susiję su motinos, kaip žmonijos progreso nešėjos darbuote.

Kai kuriems Kongreso posėdžiams pirmininkavo Prancūzijos Parlamento Vice - pirmininkai p. Bouxom ir ponia G. Peyroles, p-lė Baers, Belgijos Senatorė, ponia Trojanova, Čekoslovakijos deputatė. Paskutiniame posėdyje garbės pirmininku dalyvavo J. E. Mgr. Roncalli, Šv. Sosto Nuncijus Paryžiuje.

1947 m. balandžio 27 d. įvyko mitingas didžiajame Sorbonos amfiteatre, kur už geriausias motiną iškeliančias įvairiom kalbom parašyta knygas buvo įteikti medaliai. Lietuvos Katalikų Moterų Pirmininkei Dr. V. Karvelienei iškilmingai mitingo pirmininko buvo įteiktas medalis už M. Pečkauskaitės knygą "Senajame Dvare". Įteikdamas medalį mitingo pirmininkas pažymėjo, kad lietuviškoji knyga gavo daugiausia balsų.

Po mitingo, moterys apsirengusios tautiniais rūbais buvo paprašytos į sceną parodyti savo drabužius ir pasakyti, kurios tautos moteris jos atstovauja. Labai dideliu entuziazmu mitingo buvo sutiktas lietuvaičių, atstovaujančių Lietuvos moteris, pasirodymas su tautiniais drabužiais.

Vėliau, lietuvės moterys su tautiniais drabužiais kėlė taip pat didelį susidomėjimą priėmimuose, kurie buvo suruošti Prancūzijos ir Kinijos moterų Delegacijų; lietuvės moterys dalyvavo priėmimuose, kuriuos Kongreso atstovėms surengė pavaduojąs Užsienių Reikalų Ministerį Ministerio Pirmininko pavaduotojas p. Teitgen su žmona ir Paryžiaus Miesto Tarybos pirmininkas.

Lietuvių moterų vardu p. Dr. Karvelienė pasirašė į Paryžiaus Hotel de Ville aukso knygą.

1947 m. balandžio 28 d. rytiniame posėdyje p. Bačkienė padarė pranešimą apie "Lietuvę motiną", kuris susilaukė didelio susidomėjimo ir didžiausiais plojimais buvo pertraukta ta vieta, kurioje buvo atvaizduota lietuvės motinos dabartinė dvasios būklė, kada motina kalinamam okupantų kalėjime sūnui pasako: "jei išduosi kitus, nebebūsi mano sūnumi".

1947 m. balandžio 30 d. p.p. Dr. Karvelienė ir Bačkienė, kartu su kitų kraštų atstovėmis buvo perstatytos Jo Emin. Kard. Suhard, Paryžiaus Arkivyskupui.

Baigiant Kongresą, priimtas nutarimas įkurti "tarptautinį motinos sąjudį."

Kongresą ir jo posėdžius plačiai paminėjo Paryžiaus spauda, o Kongreso darbus nuodugniai aprašė dienraštis "La Croix".

Lietuvių jausmus maloniai kuteno faktas, kad Lietuvos moterys galėjo Kongrese dalyvauti lygiomis su kitų kraštų moterimis ir pasidalinti su jomis mintimis. Tai pirmas nuo 1939 metų įvykis, kada Lietuvos moterys pasirodė Tarptautiniame Kongrese lygiomis su kitų kraštų moterimis, kada Lietuvos vardas buvo įrašytas į programą ir ne kartą lygiomis su kitais kraštais nuaidėjo Kongreso posėdžio metu bei priėmimuose.

Kongreso rengimo pirmininkė buvo p-lė A. Butillard, U.F.C.S. pirmininkė ir sekretorė p-lė M. Dhellemmes.

GEDULOS IR SUSIKAUPIMO DIENŲ MINĖJIMAS

Šiais metais tremtiniai lietuviai, latviai ir estai birželio mėn. 13, 14 ir 15 d., kaipo gedulos ir susikaupimo dienos, kaikuriose stovyklose, kiek leido aplinkybės ir sąlygos, tinkamai paminėjo.

Memmingeno stovykloje taip pat buvo šios 1940 metų birželio mėn. 15 d. ir 1941 met. birželio mėn. 13-14 dienų įvykiai paminėti. Sekmadienį dar prieš 9:30 val. į stovyklos aikštę pradėjo rinkties stovyklos gyventojai: lietuviai, latviai, estai ir I-jo pasaulinio karo emigrantai rusai. Atžygiavo: latvių estų ir lietuvių skautų gretos. Latvių skautų vadui p. Vipiriui davus ženklą, iš palengva pakilo: lietuvių, latvių ir estų vėliavos, kurios pasiekusios stiebų viršūnes, pradėjo leistis žemyn ir pusės stiebe sustojo, kaipo gedulos ženkle.

Stovyklos koplyčioje iškilmingas pamaldas atlaikė ir momentui pritaikintą pamokslą pasakė vietos kapelionas kun. prof. Steponavičius. Pasimelsta už išvežtuosius į Sibirą, už partizanus ir už visus tuos, kurie kovodami už Lietuvos laisvę žuvo.

16 val. stovyklos teatre susirinkimas, kuriame dalyvavo plom. ekon. Br. Kviklys skaitė paskaitą, kurioje suminėjo 1940 ir 1941 met. birželio įvykius.

Skautai išpildė meninę dalį: padeklamavo keletą eilėraščių ir parodė dainų ir eilių montažą: vaizduojantį tėvynės elgesį.

Iz. Valančius.

"Minties" 300 Nr.

Memmingeno lietuvių stovyklos ribose išeinantis laikraštis: "Mintis" šių metų birželio mėn. 12 d. išleido 300-jį Nr., kuris išėjo įprasta tvarka, visai nieko neprisimindamas, tik labai nežymiai ir kukliai pirmame puslapyje pasipuošęs skaitline "300", be to, išėjo dvigubai didesnis.

Normaliais laikais toksai skaičius mažai ką reiškė, bet tremtyje laikraščiui susilaukti 300-jo numerio yra didelis laimėjimas. Pradėjus redaguoti p. St. Povilaičiui - Vikintui apie jį susispietė stiprus spaudos darbuotojų būrys.

Nors p. St. Vikintas dėl ligos jau kuris laikas "Minties" neberedaguoja ir dabartiniu metu guli džiovininkų sanatorijoje, bet "Minties" leidėjai bei redaktoriai rankų nenuleido, pradėtąjį darbą tęsia toliau ir stengiasi laikraščio turinį gerinti, tobulinti. "Minties" šeimininkai šio savo laikraščio 300-jį Nr. nori ypatingu būdu atžymėti: paskelbdami literatūros konkursą.

Šita proga "Minčiai" tenka palinkėti lietuviškoje dirvoje dar gilesnę ir platesnę kultūros vagą išvaryti.

Iz. Valančius.

Lietuvio Tremtinio Laiškas Iš Vokietijos

Šiomis dienomis gautas laiškas iš Vokietijos, Jung. Valstybių zonos. Tarp kitko rašo:

"Birželio mėnesio pirmomis dienomis atvažiavo Amerikiečių sunkvežimis propagandos tikslais — sužadinti dypukus važiuoti į namus. Čia prie raštinės mašina sustojo ir per ruporus užtraukė labai stipriai plokštelių muziką. Vėliau išlipus moteris amerikietė kalbino iš eilės kiekvieną vyrišką, kad eitų mašinon per garsiakalbius skaityti lietuvių kalba tuo reikalu atsišaukimą, tačiau jai net pasiūlius ir cigarečių visviena tokių neatsirado. Tokiu būdu šiuos atsišaukimus teko skaityti pirmininkui p. Valiukoniui.

"Pas mus labai plačiai kalbama, kad Amerikos Senatas praves įstatymo keliu įleisti pas save 400,000 D. P. asmenų."

Taigi, kaip matome, lietuviai tremtiniai, gyvendami didžiausiame varge, ne tik atsisako grįžti į pavergtą tėvynę, bet ir propagandinių atsišaukimų neskaito. Tuo parodo savo tvirtą nusiteikimą.

Juozas Kasinskas
Inc.
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų.
Patarnavimas Dieną ir Naktį.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly.

— by —

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1870.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA:	
Domestic yearly	$5.00	Amerikoje metams	$5.00
Domestic once per week yearly	$3.00	Vieną kart savaitėje metams	$3.00
Foreign yearly	$5.50	Užsieny metams	$5.50
Foreign once per week yearly	$3.50	Užsieny 1 kart sav-tėj metams	$3.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass.

Telephone SOUth Boston 2680

Čarneckių Šeimos Likimas

Mažai kam yra žinomas Čarneckių šeimos likimas. Tik dabar apie tai prasitarė viešam susirinkime vice gubernatorius Coolidge ir senatorius Saltonstall. Jie pareiškė, kad gimusi Worcestery Eleonora Šalteniūtė, ištekėjusi už buvusio Lietuvos pasiuntinio Voldemaro Čarneckio, drauge su savo vyru buvo ištremta į Sibirą. Kadangi ponia Čarneckienė yra Amerikos pilietė, tai ji kreipėsi į Valstybės Departamentą su pareikalavimu grąžinti ją į gimtąjį kraštą.

Lengva pasakyt "kreipėsi" ir būti išklausytam Amerikoj, bet ne Rusijoj, ypač Sibire, keletą tūkstančių kilometrų atstume nuo Maskvos. Tremtiniai, patekę į koncentracijos stovyklas, yra laikomi visai kaip kalėjime, drauge su kriminalistais. Amerikos piliečiams nesuteikiama jokių lengvatų: visi lygūs belaisviai, pasmerkti nepakenčiamai sunkiems darbams ir neįmanomam skurdui... Iš jų pareiškiamų Amerikos pilietybės teisių žiaurūs stovyklų viršininkai čekistai tik juokiasi. Kur jūsų dokumentai? Kaip savo teises įrodysite? Laiškų, rašytų į Amerikos ambasadą Maskvoje — neišsiunčia. Jei pavyksta išsiųsti laišką kokiu nors slaptu būdu, tai gauto atsakymo adresatui neįteikia. Žodžiu, stovyklų viršininkai elgiasi kaip visagalintieji carai.

Tačiau kažkokiu stebuklingu būdu poniai Čarneckienei pavyko susisiekti su Amerikos ambasadorium Maskvoje. Jis patarė jai atvykti į Maskvą ištyrimui. Bet ji neturėjo lėšų tokiai tolimai kelionei ir, kas svarbiausia, stovyklos viršininkas nedavė leidimo keliauti.

Vis dėlto Amerikos ambasadorius energingai stūmė tą dalyką pirmyn ir kreipėsi į pačias Sovietų viršūnes. Jam atsakyta, kad Čarneckienė jau nebe Amerikos pilietė, nes ilgus metus gyveno užsieny. Reiškia, Rusija pasiima teisę spręsti, kas yra Amerikos pilietis, ir kas ne. Čia tur būt dar prisideda ir jos penkių vaikų pilietybės klausimas. Nesinorėtų palikti tuos penkis lietuviukus bedievių bolševikų rankose...

Jau septyni metai kai tęsiasi tas tragiškas Čarneckių šeimos klausimas. Ir ne jų vienų. Tūkstančiai lietuviškų šeimų pasmerkta merdėti barbarų vergijoj.

Iš viso, gyvenimas Sovietijoj toks nepakenčiamas, kad ištisos minios žmonių apgula svetimų šalių, ypač Amerikos, ambasadas ir prašosi kokiu nors būdu išgabenti juos iš bolševikų rojaus. Sakoma, kad vienas žydelis verkdamas prašė leidimo vykti į Ameriką.

— Kodėl? — paklausė nustebęs Sovietų pareigūnas. — Juk Rusija vienintelė pasauly šalis, kur žydai gali ramiai miegoti.

— Tas tiesa, — atsakė Izraeliaus sūnus, — bet aš turiu kitą nenugalimą įprotį: aš noriu valgyt. O kai nepavalgai ,tai nė miegoti negalima.

Viena iš pačių gražiausių pasaulio kūrinių, Koelno katedra praėjusio karo metu dvylikos bombų buvo sužalota, bet nesugriauta. Dabar jos pirmykštis grožis vėl atitaisomas.

Kokie Lietuviai Fašistai Atvažiuoja Dabar Amerikon?

Kas metė moteris ir vaikus į degančius namus? Hitlerio mokslas per degtinės bonkos dugną. — Ku-Klux-Klano tarnyboje?

— Geri žmonės ir tikri patriotai dabai grįžta Lietuvon, o Amerikon atvažiuoja tik neaiškus "gaivalas", fašistai ir buvę vokiečių bernai — išdavikai. Atvažiavę čia dar visko primeluoja apie Sovietus — tokia "muzika" sutinkamas nebe vienas lietuvis tremtinys iš Europos.

Liežuvis, žinoma, yra be kaulo. Jį galima visaip lankstyti ir ką nori kalbėti. Bet žmogui dar duotos dvi akys, dvi ausys ir daug daugiau išgirsti ir pamatyti, negu vienas liežuvis (kad ir geriausiai Stalino pateptas) gali primeluoti. Ir savo smagenų pagelba surasti bent trupučiuką tiesos.

Taigi yra daug labai gerų, nuoširdžių lietuvių, išbuvusių čia kokius 20 ar 30 ar net 40 metų, o vis dėlto negali atsikratyti nuo minėtos "muzikos" padaryto įspūdžio.

— Jonai, o kai tu prieš 30 metų atvykai Amerikon, ar būtų buvę gerai, kad tave tavo geri pažįstami ar net giminės būtų apšaukę "kukluxkano" pasekėju? — klausiu savo naujo bičiulio čia Amerikoje.

— No, būtų biaurus melas. Aš gi važiavau čia, kad man būtų geriau gyventi, man ten "krajuje" nepatiko. O tas "kukluxkeanas" tai tikras fašistas ateivių neapkenčia, kaip gi aš jam galėčiau pirtarti.

— Gerai, Jonai, tai kodėl mes fašistai, kad ir mes norime geriau gyventi, kad ir mums krajuje nebetinka, nes iš ten jau masiniai gabena į Sibiro 'krajų'.

— No, už tai jūsų niekas kaltinti negali. Bet, sako, kad ten Lietuvoje

visokie poneliai prie Hitlerio plakėsi,

o kai atėjo bolševikų "sudni diena", tai movė Vokietijon ir dabar bijo grįžti. Va tas tai negerai — samprotauja susimąstęs Jonas.

— Taip, Jonai, tu esi right. Bet net iš 12 apaštalų atsirado vienas judošius. Bet už vieną ar kelius visų kaltinti negalima. Taip ir Amerikoje nieks nedaro.

Bet tik pagalvok: už ką fašizmą galėjo

mylėti Lietuvos ūkininkas?

Gal už tai, kad vokiečiai jiems **negrąžino** bolševikų iš jų atimtos žemės? (Grąžino tik labai retais atsitikimais — jiems "nusipelnusiems"). Gal už tai, kad vokiečiai išmesdavo iš jų ūkių juos, neleisdami pasiimti nei mažiausio daiktelio? O gal už tai, kad vokiečiai sudegindavo ištisus lietuvių kaimus, neleisdami išeiti gyviems nei mažiems vaikams nei moterims. Bet ar taip galėjo būti? Buvo ir dar kiek! Atsibaladuos, būdavo, koks nors "parašiutistas" iš Sovietų, padės bombą po traukiniu su vokiečių kareiviais — žiūrėk jau dega - pleška kokie 4-5 apylinkiniai kaimai. Tai vokiečio kerštas vietiniems gyventojams. Vokietis buvo ne tik žiaurus, bet ir durnas, per visą karą naikino nekaltus žmones. Jis visus norėjo išnaikinti.

— Šiūr, ūkininkas negalėjo mylėti vokiečio. Bet

visokie pamokyti žmonės,

ar jie nepalaikė rudųjų? Į tokį klausimą galima tik va ką pasakyti. Vokiečių kalėjimai buvo prigrūsti kaip tik daugiausia tų pamokytų žmoniu. Tie, kurie sėdėjo prie bolševikų, tuoj vokiečių buvo grąžinti atgal į kalėjimą. Kai lietuviai nestojo į vokiečių kariuomenę, tai vokiečiai suėmė ir padėjo į kalėjimus... bolševikus? Ne. Nemaža buvusių bolševikiškų šopų direktorių pasiliko direktoriauti ir prie vokiečių. Jie mokėjo pataikauti rusams - bolševikams. Jie gelbėdami savo kailius buvo

uolūs vokiečių bernai.

Visi gi žino, kad po nepavykusios vokiečių mobilizacijos Lietuvoje buvo išvežta į Vokietijos mirties stovyklas žymesnieji Lietuvos profesoriai, daktarai, kunigai. O žmones einančius iš bažnyčios, iš kinematografų, iš teatrų vokiečiai gaudė kaip šunis, dėjo į būdas ir išvežtavo. Ar už tai galėjo būti lietuviai dėkingi vokiečiams ir būti fašistais? Pagalvok tik pats.

Vokiečiai

mulkino darbininkus lygiai kaip bolševikai.

Jie rašė laikraščiuose, jie lipino prie sienų skelbimus, kad darbininkai esą didžiausi jų draugai, tik kad pamokyti lietuviai juos "klaidina" ir neleidžia mylėti Hitlerio. Pats mačiau laikraštyje paveikslą, kur Kauno vokiškas komisaras įteikia darbininkui

cigaretes ir degtinės bonką,

už gerą darbą ir palankumą Hitleriui. Tai, va, kokie jie fašistai!

— Bet vis dėl to, kodėl jūs bėgote į Vokietiją?

— Na, Jonai, jeigu tavo namas degs ,tai ar tu ilgai žiūrėsi pro kurį langą šokti? Kai iššoksi, tada pažiūrėsi kur toliau eiti. O juk ir durniui buvo aišku, kad Hitleris grius ir amerikiečių kariuomenė bus ten.

Taigi tie, kurie tremtinius krikštija fašistais, bene tik nebus nesąmoningi Kukluxkano pasekėjai ar raudonieji fašistai?

P. E. Girius.

Vysk. Būčys Pakviestas Vesti Kunigų Rekolekcijas

Tautinis Delegatas numatomas šiais metais kunigų rekolekcijoms vesti yra pakvietęs iš Romos J. E. vyskupą Būčį. Tikimasi, kad Jo Ekscelencija sutiks, nes panašią rekolekcijų kelionę yra šiais metais padaręs Anglijon.

PARTIZANAI

APYSAKA

Parašė

Jonas Kmitas

12.

"Čort"

"Valio! Pirmyn!" — vienu balsu sušuko partizanai ir nesulaikomai visu frontu veržėsi pirmyn. Bet momentas ryžtingam puolimui dar nebuvo tinkamas. Bolševikai nusigando, bet dar nebuvo palaužti. Ryžtingas puolimas kautynių pradžioje labai retai būna lemiantis, ypač kai daug silpnesnis puola daug stipresnį. Tokiam puolimui pasisekti reikia neprastai smarkaus sukrėtimo.Toks sukrėtimas dar nebuvo įvykęs. Tiesa, Andriukas Sakalas iškirto bolševikams labai nemalonią staigmeną. Netikėtu atkakliu puolimu paėmęs vieną jų sunkvežimį ir sudaužęs kitą, jis laikinai apdraudė savo sparną ir įnešė narsos dvasią į visą partizanų rikiuotę. Savo laimėjimui pagyvinti jis atkreipė paimtas patrankas į dešinįjį bolševikų sparną ir sulaikė jo žygiuotę. Bet jis neturėjo daugiau patrankų apšaudyti visą priešų frontą. Jam pačiam pulti buvo ne tik nepatogu, bet ir neįmanoma: turėjo permažai žmonių ir pulti, ir aptarnauti patrankas drauge. O sunkvežimį išsaugoti būtinai reikėjo, nes tokią paspirtį prarasti būtų nedovanotina. Viktoras ir Gegužis akimirka suprato Sakalo taktiką ir negalėjo atsigerėti jo narsą ir sumanumu. Bet juodu negalėjo sutramdyti partizanų įkarščio. Tai buvo kažkoks gaivalinis sąjudis: pulti suabejojusį ir nugąstaujantį priešą ir čia pat jį pribaigti. Tik įgudusieji kautynėse vadai matė, kad tam valanda dar neišmušė. Mėgino kiek įmanydami savo dalinius drausmėje laikyti. Viktoras balsu ir kumštimis juos tramdė. Vieną kitą parmušė ant žemės, toliau pasistūmusiems grasino revolveriu. Taip pat ir Gegužis elgėsi. Vieni vadų klausė, bet buvo tokių, kurie nesulaikomai veržėsi pirmyn. Rikiuotė pradėjo krikti. Susilaikyti nuo puolimo — tai keistas drausmės supratimas, partizanams visai nejkandamas.

Bolševikai tuojau pastebėjo, kad partizanų vadai neperstipriai laiko drausmės vadžias. Taip pat jiems krito į akis pernelyg mažas priešų skaičius. Jie pradėjo atsigriebti. Grasinami iš užnugario komisarų revolveriais, čekistai pradėjo slinkti pirmyn. Tiesa, ne visur lygiai. Dešinysis sparnas, sulaikomas Andriuko patrankomis ir kulkosvaidžiais, gulėjo ant žemės ir atsišaudydamas, kartais nepaslankiai šliaužė, bet daugiau ant vietos stovėjo. Bet centras ir kairysis sparnas stūmėsi pirmyn daug sparčiau. Partizanai, galų gale vadų paklausė, nelygioj, laužytoj rikiuotėj atsigulę ant žemės, pradėjo atsišaudyti.

Bet štai partizanų centre pasigirdo baisus, beveik žvėriškas ruso klyksmas:

— Tovariščiai ,gelbėkite!

Ir vienas čekistas belaisvis pasileido bėgt bolševikų pusėn. Paskui jį keletas kitų. Gegužis nustebo, bet neperdaugiausiai. Jis beveik to laukė. Tokiu pat žvėrišku balsu jis šuktelėjo: — Šaudykit pabėgėlius!

Ir be jo įsakymo jau šaudė, bet nebuvo galima suprast, ar kam pataikė, nes jie bėgo tai krisdami, tai atsikeldami. Nebuvo laiko skaičiuoti, kiek jų neatsikėlė. Bolševikai taip pat bėgo pirmyn saviškius gelbėti. Ir visi partizanai, pabėgėliai ir ištikimieji, puolė atakuoti. Susiremta atkakliai, bet pajėgos buvo tiek nelygios, kad kautynės ilgai neužsitęsė. Mūsiškiai, atkakliai kovodami, palengvėle traukėsi atgal. Kovos sukūryje nelengva buvo atspėti, kurie belaisviai kovojo prieš partizanus. Matėsi ir tokių, kurie smarkiai mušė bolševikus. Gegužis, iš dviejų revolverių bešaudąs, ieškojo akimis komisaro Žestokino. A! štai ir jis. Pirmose eilėse ,nes bolševikai aiškiai ėmė viršų. Ir jis kažko ieško.

— Žestokin! Atsiskaitysime!

Žestokinas atsisuko ir iškėlė revolverį. Nepataikė. Gegužis jau norėjo šauti, bet kažkas jį už alkūnės sulaikė.

— Vade, nešauk! Jis man priklauso!

Kartu su tais žodžiais trinktelėjo šūvis. Žestokinas susmuko. Gegužis piktai atsigrįžo pažiūrėti, kas jam šūvį sutrukdė. Prieš jį šypsojosi raudonarmietis Grūzdas, tas pats, kurs andai pas Stuobrius lyg netyčia stuktelėjo Čeveryko alkūnę ir išgelbėjo Andriaus gyvybę.

— A! tai tu čia, Grūzde! Kam sutrukdei mano ranką?

— Dovanokite, vade! Aš jam norėjau atlyginti už žiaurų mano draugo nukankinimą.

— Ar tavo draugas buvo lietuvis?

Taip, vade.

— Suprantu.

Daugiau nebuvo kada kalbėtis ,nes keliolika bolševikų šoko juos nukauti. Gegužis paleido darban du revolverius, Grūzdas metė rankinę granatą. Keletas čekistų krito, kiti atgal atšoko. Bet mūsiškiams vis vien reikėjo trauktis. Ir visa rikiuotė, gerokai praretėjusi, slinko miškan. Bolševikai skubinosi jiems kelią atkirsti. Padėtis buvo kritinga. Viktoras iš tolo matė, kad centras jau pralaužtas. Dar valandėlė, ir partizanų frontas bus perskeltas. Pagelbėt centrui jis negalėjo, nes ir ant jo būrio gausūs priešo daliniai smarkiai užgulė. Atrodė, kad išeities nebėra, mūšis bus pralaimėtas.

— Kur gi atsarga? — piktai niurnėjo Gegužis. — Tas vaikpalaikis, tiek išgarsintas didvyris Genys, tur būt kulnis parodė. Ir tokiam kritingam momente. Nėra vilties laimėti, tai nėra. Bet vis dėlto jam reikėtų vyriškai stoti į kovą.

Kaip tik tuo momentu pagiryje perkūnišku griausmu suskambėjo rusiški žodžiai:

— Spasaitės, tovariščiai! Čort idiot! (Gelbėkitės, tovariščiai kipšas ateina).

Visi krūptelėjo — bolševikai ir partizanai, nes riksmas buvo toks pajėgingas, kad nustelbė kautynių ūžesi. Visi sužiūro į miška ir pamatė iššokusius iš tankumyno du vyrus: mostaguojantį sieksininiu basliu milžiną ir kitą, palyginti, nykštuką su rankiniu kulkosvaidžiu. Tai buvo Dičkis ir Genys. Bet jie ne vieni. Paskui juos — partizanų būrys, neperdidžiausias — apie 30 vyrų, bet visi įkaitusiais veidais ir žėrinčiom akimis, nes jie žinojo, kad atsineša pergalę. Tas baisus riksmas tai partizanų laimėjimo šūkis. Jis suaidėjo griausmingu valio! pirmyn! Bolševikai atsakė tik vienu žodžiu: "čort", bet jis buvo tartas nusiminusiais balsais, tarsi jie atjautė, kad geriausias jų draugas "čortas", nežinia kokiais sumetimais, vadovauja partizanams. Ir dar kaip.

(Bus daugiau)

Pasaulio Įvairumai

Gelmių Karalystė

Gyvybės Visur Pilna

Vandenynų gelmės yra erdviausia žemės gyvūnijos sritis. Palyginus su sausuma, vandenynai, kurių vidutiniškas gilumas yra 3800 metrų, yra gyvybės būstas tikriausia to žodžio prasme. Tačiau betarpiškiems, biologiniams tos gyvybės tyrinėjimams yra sunkumų, kurių net šiandieninė technika negali nugalėti. Kas dešimts metrų gilyn spaudimas didėja viena atmosfera, taip kad moderniškiausiais šarvais apsiginklavę labiausiai prityrę narai negali pasiekti daugiau, kaip 200 metrų gilumo. Vieninteli kartą amerikiečiui zoologui William Beebe pavyko, užsidarius į milžinišką plieno kamuolį,

nusileisti 430 metrų gilumon ir pasiekti tą jūrų zoną, kur baigiasi dienos šviesa ir prasideda tikra gelmių karalystė.

Šviesos nebuvimas yra veiksnys, kuris vandenynų gelmėms teikia savotiškų ypatumų. Jis kaltas dėl gelmių gyvybės menkumo, jam tenka priskirti visus prisitaikymo reiškinius, kurių dėlei gelmių gyventojai atrodo, tartum, kitos planetos būtybės.

Šviesos nebuvimas vandenynų gelmėse verčia jų gyventojus maisto ieškoti aukštesniuosiuose vandens sluogsniuose, kur yra šviesos, būtent iki 200 mt. gilumo. Tas maistas tai yra paprastai vienanarveliniai, mikroskopiškai mažyčiai gyvūnėliai, kuriuos vadina nannoplanktonais. Ištirti jų kokybė ir kiekybė harizontaline ir vertikaline kryptimi ir buvo svarbiausias didžiosios vokiečių pietų Atlanto ekspedicijos "Meteor" uždavinys (nuo 1925 iki 1927).

Juo gilyn, juo tie gyvūnai eina mažyn. Šimto metrų gilumoj jų yra keturis kart mažiau, kaip vandens paviršiuj, o 200 metr. gilumoj keturiolika sykių mažiau. Nuo 200 mtr. gilyn šių gyvūnų mažėjimas yra lėtesnis.

3000 metr. gilumoj galima rasti nuo 10 iki 12 organizmų viename vandens litre.

Ši proporcija yra ir giliausiose ikšiol tyrinėtose vandenynų vietose. Giliausiose gelmėse didžiuma šių gyvūnėlių yra alyviniai žali kamuoliukai, apie kurių sudėtį šiandien mokslas neturi dar jokio supratimo.

Aiškus dalykas, jog šitų mikroskopinių gyvūnėlių didiesiems vandenų gyventojams negali pakakti ir dėl to jie spiečiasi maždaug 500 metrų gilumon. Juo gilyn į vandenį, juo gyvenimo sąlygos darosi nepalenkesnės ir kova už būvį verčia jų gyventojus ieškoti naujų prisitaikymo būdų.

Trūkstamoji saulės šviesa, — berods labai netobulai, — pakeičiama šviesa, trykštančia iš šviečiamųjų organų.

Šita šviesa, kurią regimai išleidžia tam tikros bakterijos, labiausiai reikalinga tam, kad gyvių paskiros lytys galėtų viena kitą pažinti, nes poravimasis tamsių, beribių gelmių gyventojams yra sunkiausia gyvenimo problema.

Kadangi gelmių gyventojų regėjimo organai vis dėlto yra neužtenkama priemonė pažinti aplinkumai, tad jų lytėjimo organai turi plaukelius, kurių ilgumas dažnai būna keliskart didesnis už jų viso kūno ilgumą.

Kai kurių gelmių vėžių žnyplelės yra 20 kartų ilgesnės už jo paties ilgį.

Kai kurios gruobuonių žuvių rūšys (Stomiatidae) turi milžiniškus nasrus su tokiais pat milžiniškais dantimis. Kitos rūšys turi pilvą, kuris gali tiek išsiplėsti, kad į jį gali būti prarytas du, tris kartus didesnis gyvis, negu pats gruobuonis. Fantastiškiausias gelmių padaras yra Gastropodon bairdi, 15 cm. ilgumo žuvis, prie savo plono, siekio išvaizdos kūno turinti nepaprastai didelę galvą, kuri yra ne kas kita, tik milžiniški nasrai.

Žema gelmių temperatūra, nuolatos stovi arti nuliaus, jų gyventojams daro didesnės įtakos, negu šviesos stoka. Ji yra priežastis, dėl kurios vanduo turi daug angliarūkšties, o maža kalkių, dėl ko ir šitų gelmių gyventojai turi labai plonus ir trapius kaulus. Sugauti jie paprastaai šiltesnės aukštųjų vandens sluogsnių temperatūros negali pakelti.

Didelis vandens spaudimas, kaip šiandien žinoma, gelmių organizmams yra nekenksmingas, kadangi jie savyje neturi oro.

Vandenynų gelmės pradėta tyrinėti 1860 m. Anksčiau manyta, jog milžiniškas gelmių vandens spaudimas padarė jas mirties karalyste. Šiandien gelmių ekspedicijos yra ištyrusios, kad žemės vandenynai nuo paviršiaus iki pat tamsiausių gelmių yra gyvybės viešpatija.

Įsigyk Angliškai-Lietuvišką Žodyną

English-Lithuanian Dictionary

Žodynas turėti savo knygyne yra be galo naudingas dalykas, nes jis yra geras kalbos mokytojas ir stiprus patarėjas.

Mes siūlome Jums Angliškai-Lietuvišką Žodyną, kuris yra kiekvienam reikalingas. Jo formatas-dydis: 6 coliai per 4". 400 puslapių; kietais, stipriais audeklo apdarais. Parduodavo po $4.00; dabar mes Jums siūlome bargeną — atiduodame už $3.00. Mes jų nedidelį skaičių turime. Prašome skubiai užsisakyti.

Užsisakant žodyną, mums laišką rašyti nereikia, tik įdėk į konvertą kuponą su $3.00, ir tuojaus gausite puikų Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

— — — — — — — — — — — —

Šiuomi siunčiame $..... ir prašome atsiųsti mums Angliškai - Lietuvišką Žodyną.

Vardas .....

Adresas .....

.....

LIETUVIO KŪMEČIO VAIKO

Kelias

PREZIDENTO KĖDĖN

Ir

KANKINIO MIRTIN...

Skaitykite **Kun. Mykolo Krupavičiaus** atsiminimus apie **Aleksandrą Stulginskį,** buvusį Lietuvos prezidentą.

Kun. Mykolo Krupavičiaus atsiminimai spausdinami 'Amerikoje" nuo liepos 12 dienos.

Sekite "Ameriką", kuri visada turi labai įdomių žinių, turiningų straisnių, naudingų pasiskaitymų.

"AMERIKA"

222 So. Ninth Street, Brooklyn 11, N. Y.

Argentinos ambasadorius Romoje, gavęs maisto pakelius nuo Argentinos prezidento Juan D. Peron, pradėjo juos dalinti moterims. Moterys, besivaržydamos dėl maisto pakelių, sukėlė riaušes. Italų policija turėjo panaudoti lazdas tvarkos atstaty-mui. Aštuoni asmenys buvo sužeisti.

Ilgo Gyvenimo Paslaptis

Kame glūdi ilgo gyvenimo, šimtamečių senių paslaptis? Ar gyvenimo sąlygose, tam tikram režime, ar ypatingų higienos taisyklių išlaikyme? O gal tam tikruose žmogaus organizmo sudėties ypatumuose, jo "konstrukcijoj", nepareinančioj nuo asmens dedamų pastangų ir jo valios? Ar gal visuose šiuose į krūvą sudėtuose veiksniuose?

Ištisa eilė tyrinėtojų seniai jau tiria šį klausimą, bandydami suimti savo tyrimų rezultatus į tam tikras formules. Pav., Wilhelmas Aufelandas, Prūsijos karaliaus rūmų gydytojas 1796 m. išleido knygą, pavadintą "Makrobiotika, arba žmogaus amžiaus pailginimo menas". Ši knyga turėjo labai daug laidų ir lig šiol dar nenustojo savo reikšmės ir įdomumo. Šimtametis senis d-ras Genio parašė kitą knygą "Kaip gyventi šimtą metų".

Betyrinėjant šimtamečių žmonių gyvenimą paaiškėjo faktas, kurį galima būtų paimti, kaip "makrobiotikos" taisyklės pagrindą, jei ši taisyklė neturėtų daugiau išimčių.

Šimtamečiai žmonės prisilaikė labai pastovaus maisto režimo ir, apskritai, energijos eikvojimo.

Romilijus Pollijonas, šimtametis romėnas, jo manymu, todėl sulaukęs ilgo amžiaus, kad visada daręs kūno trynimus, masažus ir labai mažai valgydavęs. Jo valgis buvęs tik vyne pamirkyta duona. Daugelis asketų, kurie gyvenime turėjo daug įvairių trūkumų, ypač ilgai gyveno.

Atsiskyrėlis Povilas, kuris išgyveno 115 metų, pradžioj per 40 metų maitinosi tik finikais ir vandeniu, vėliau iki pat savo gyvenimo pabaigos maitinosi tik duona ir vandeniu.

Šv. Antanas, kuris turėdamas 105 metus, 89 metus gyvendamas dykumoj maitinosi tik duona, vandeniu ir žolėmis.

Kai kurie atsiskyrėliai išgyveno po 120 ir 123 metus. Hufelandas sako, kad išimtinai gilios senatvės sulaukdavo tie žmonės, kurie jaunystėj, svarbiausiai, maitindavosi pienu, daržovėmis ir visiškai nevartojo mėsos ir alkoholio. Tomas Parras, kuris mirė turėdamas 152 metu, ir Henri Dženkinsas, išgyvenęs 169 metus, maitinosi sūriu, pienu, paprasta duona ir alum. Mari Priobus, Kornazo, turėdamas jau 40 metų, ėmėsi kitokio režimo — griežto nuosaikumo. Per trumpą laiką jis pasidarė visiškai sveikas, lyg naujai atgimęs. Kasdieninis jo valgis neviršijo 12 uncijų ir gėrimas 14 uncijų. Senatvės sulaukęs jis pasididžiuodamas rašė: "Man dabar 83 metai, ir aš esu kūnu ir dvasia visiškai sveikas. Jodinėju raitas ir ant arklio be laiptukų užlipu. Dažnai aš garsiai dainuoju sykiu su savo anūkais, kurie yra mano senatvės malonumas. Nejaučiu jokių negalavimų ir nepasitenkinimo, kuo mano amžiaus seniai dažnai kankinasi".

Paryžiaus medicinos akademijos narys, d-ras A. Genio, išgyvenęs virš 100 metų, surašė visą eilę taisyklių, kurias griežtai pildant galima prailginti amžių. Jos daugiausia yra pagrįstos nuosaikumo išlaikymu. Negalima daug miegoti. Kūną švariai užlaikyti, nevartojant kosmetikos. Atsikėlus iš patalo, tuojau nusiprausti šaltu vandeniu. Reikia žiūrėti, kad visada švari būtų burna ir nosies vidus. Drabužius dėvėti pagal metų laiką, •Išlaikyti• griežtą nuosaikumą valgant, kiek galima, mažiau mėsos valgyti, taip pat nevartoti per daug alkoholinių gėrimų, vengti balių ir lėbavimų. Reikalingas švarus ir tyras oras. Patariama: masažai, vonios, fizinė mankšta ,bet be didelio nuovargio.

Ir senatvėje reikia vengti nedarbo, bet dirbti pasirenkant sau lengvą ir malonų darbą. Kiek galima, stengtis turėti ramesnę nuotaiką.

Be abejonės, nuosaikumas labai daug atvejų yra ilgo amžiaus charakteringas bruožas. Tačiau klaidinga būtų manyti, kad nuosaikumas yra vienintelė priemonė pailginti amžių. Žinomi yra atsitikimai, kad labai ilgai gyveno ir ištvirkėliai, kurie niekur neprisilaikė jokio nuosaikumo.

D-ras de Lesi Evansas, ištyręs 2000 šimtamečių gyvenimą, bandė rasti juose kurį nors bendrą bruožą, kuris galėtų išaiškinti ilgo amžiaus priežastį.

"Kai kurie jų, — sako Evansas, — gyveno nepaprastai laisvai, viską pasivelydami, kiti didžiausiam skurde, maitindamiesi vien ik išmaldomis. Vieni jų buvo nepaprastai gražaus fizinio sudėjimo, kiti — luoši. Vieni daug vandens gėrė, kiti — labai mažai. Vieni buvo absoliutūs blaivininkai, kiti — nepaprasti girtuokliai. Vieni dirbo sunkiausius darbus, kiti protinius. Vieni valgė tik vieną kartą į dieną, kiti — keturius ir penkis kartus. Kaip matome, gyvenimo ir rėžimo sąlygas šimtą metų išgyvenusieji žmonės turėjo įvairiausias, todėl bendrų taisyklių visiems taikyti negalima". Tačiau nuosaikumą ir d-ras Evansas pripažįsta.

Iš viso, kas pasakyta, aišku, kad nuosaikumas yra viena svarbiausiųjų ilgo gyvenimo sąlygų, bet negalėtume jį laikyti vienintele sąlyga. Amžius ilgumas dažnai esti paveldėtas. Amžiaus ilgumo problema yra labai sudėtinga, kuri negreit dar galės būti išspręsta.

Sėk, sesute, žalią rūtą,
Kad Lietuva laisva būtų.

Partizanų daina.

Senoviško raugo sužlugę perai
Perilgai mus laiko suvystę;—
Jei norit ,kad viskas jums klotųs gerai,
Užleiskite kelią jaunystei.

J. Kmitas.

Jūsų Fordas Yra Netoli "Namų"

FORDO DYLIARIAI VISUOMET YRA PASIRENGĘ SUTAUPYTI JUMS PINIGŲ 4 ATVĖJAIS

LEISKITE FORDO ĮŠLAVINTIEMS MECHANIKAMS apžiūrėti jūsų Fordą. Naudojant...

DIRBTUVĖS PRIPAŽINTUS METODUS suplenuotus, duoti geresnį aptarnavimą Ir...

SPECIALUS FORDO ĮRANKIAI padaryti, del Fordo aptarnavimo padarys jūsų Fordą "kaip naują".

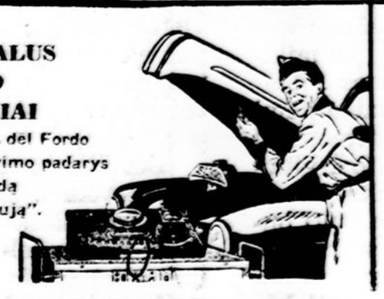

TIKROS FORDO DALYS kurios geriau tinka, geriau dėvisi ir sutaupo pinigų.

GREITAS PATARNAVIMAS... LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI

Pamatykite Savo Draugišką Fordą Dylerį

USA Ir SSSR Karinė Galybė

— Rusija skubiai statosi submarinų laivyną. — Europoje yra 93 raudonosios divizijos, Artimuosiuose Rytuose 82. — USA turi 9,000 paruoštų lėktuvų. — Trys dalykai, kurie nulemia USA persvarą prieš Rusiją ir kitus. — USA ruošia naujus paslaptingos galybės ginklus. — Naujai išrastieji USA lėktuvai. — Atominis karas nebūsiąs trumpas. — Išrado dar galingesnę atominę bombą, kuri viena sunaikintų Maskvą?

RAUDONASIS IMPERIALIZMAS

Tik tas, kuriam "Stalino saulė" taip prikepino smegnis, kad jis nebegali savarankiškai galvoti, nemato, jog šiandieną didžiausiu visų neramumų ir pavojų šaltiniu yra Maskva, su savo raudonojo imperializmo siekiais, kurie apima visą pasaulį.

Maskva supranta tik vieną argumentą — jėgos, ginklų. Už tat mums įdomu iš vienos pusės, kiek Rusija yra pasirengusi ginklu savo imperializmą pravesti, iš kitos pusės — kiek Amerika yra pasiruošusi ir kiek stipri jų grobuoniškas užmačias atremti.

Tuo reikalu žurnalas 'Time' Nr. 23 yra paskelbęs įdomių davinių.

Kada sąjungininkai vykdė savo lemiamą didįjį puolimą Normandijos krantuose, Eisenhoweris tada buvo vadas didžiausios kariuomenės, kuri turėjo sutelkusi tiek vyrų, patrankų, laivų, lėktuvų, kiek niekada ir nei viena armija istorijoje nebuvo turėjusi. Ir viso to branduolį, didžiąją dalį sudarė USA jėgos.

SSSR: 4½ MIL. GINKLUOTŲ VYRŲ SU 15,500 LĖKTUVŲ

Dabar po ginklu stovinčių vyrų, — paruoštų karinių jėgų santykis pakitėjo. Eisenhowerio vadovybėje beliko tik skeletas to, kam jis anksčiau komandavo.

Tuo gi tarpu Rusija, specialistų nuomone, tebeturi 4½ milijono ginkluotų vyrų ir 15,500 karo lėktuvų tarnyboje.

Be to, smarkiu tempu statosi povandeninį laivyną. Karo specialistų žiniomis, Europoje ties savo sienomis, Rusija laiko 93 divizijas karių su 7,200 karo lėktuvų. Kitos 82 divizijos su 6,000 karo lėktuvų yra Artimuosiuose Rytuose — budi ties Turkija, Graikija. Korėjoje, prieš Japoniją Rusija laikanti 13 divizijų su 700 lėktuvų. Be to — Sibire dar yra 20 divizijų su keleta šimtų lėktuvų rezervinės armijos.

Mėnesio laikotarpyje Rusija galėtų padidinti savo ginklo jėgą iki 10½ milijono paruoštų vyrų, o šešių mėnesių laikotarpyje — iki 12 mil. vyrų. Į tą skaičių įeitų ir jaunikaičiai, kurie nebūtų nei pilnai apginkluoti, nei gerai paruošti.

PASAULINIO GAISRO GALIMYBĖS

Tiesa, SSSR labai mažai teturi tolimesnėms operacijoms skirtų lėktuvų, bet visgi USA aukštieji karininkai ir diplomatai yra nemažai susirūpinę bolševikų po ginklu turima armija, kuri galėtų nusiausti Europą, prasiveržti į Persų įlanką ir Žibalo šaltinius ar užplūsti Korėją ir nužygiuoti Kinijos plotais. Tiesa, tai reikštų III Pasaulinį karą, kuriam tuo tarpu Rusija ir nepasiruošusi, ir gal nelinkusi, tačiau koks neatsargus SSSR įtakon patekusių valstybėlių išsišokimas, gali pasaulinį gaisrą įžiebti.

DU USA LAIVYNAI

Jungtinių gi karinės jėgos palaipsniui ištirpo taikos metu. Tik laivynas ir marinai — arčiau tikro pasiruošimo ginkluotiems žygiams. USA turi laivynus abiejuose vandenynuose. Laivynai grupuojasi apie šešius didelius lėktuvnešius kiekviename vandenyne. Per 90 dienų galėtų išvesti pirmus laivyno dalinius iš specialaus apsaugos įpakavimo, kur dabar laivai saugojami. Marinai turi budinčią antrą diviziją ir pertvarkytą trečią brigadą. Pirmoji divizija grįžta iš Kinijos namo. Laivynas ir marinai turi 6,000 lėktuvų, daugiausia skirtų paremti laivyną ir vykdyti amfibines operacijas (marinų atakos į krantus).

Armijos jėgos yra pertvarkomos, bet jos, palyginamai, dabar yra nežymios ir daugelis patyrusių aukštųjų karininkų yra išėję į kitas, geriau atlyginamas tarnybas. Armija dabar turi truputį daugiau kaip milijoną vyrų, bet jie yra gerokai supančioti nugalėtų kraštų okupacija, aprūpinimu ir administraciniais reikalais.

IŠ 89 DIVIZIJŲ BELIKO 12

Kai Vokietija buvo suklupdyta, Armija turėjo 89 divizijas, dabar tik 12 belikę. Iš jų tik 3 būtų pasiruošusios greitai paremti marinus, ir jos visos yra Jungtinėse Valstybėse. Pusę milijono armijos vyrų užjūry daugiausia yra jauni savanoriai, jie daugiau policijos ir riaušių malšinimo daliniai. Europoje tėra tik dvi divizijos ir tos supančiotos okupacijos pareigomis. Iš atskirų Europoj esančių pulkų gal dar viena USA divizija susidarytų. Pacifike gen. MacArthur turi septynias divizijas, ir gi užimtas okupacijos uždaviniais.

USA AVIACIJA

Aviacijoje — tik šešios sunkiųjų bombonešių grupės ir dvylika naikintuvų grupių yra pasiruošusios ginti USA ir vykdyti "atsiteisimo" atakas. Karo metu USA turėjo 85,000 lėktuvų, dabar jų beturi 9,000 ir iš jų pora tūkstančių kas metą išvedami į atsargą. Armijos rezervų paruošimo programa yra tik šešėlis to, ką norėtų gen. štabas.

Lėktuvų fabrikuose, kur karo metu dirbo 2,101,000 žmonių, dabar tėra tik 160,000 darbininkų. Keturiolika didžiųjų pramoninkų, kurie 1944 m. pastatė 96,000 lėktuvų, pereitais metais tepagamino 1,330 ir dabar stato tik apie šimtą per mėnesį.

Taip, kad Amerika sąmoningai sutirpdė savo karinę jėgą, tas lėšas verčiau skirdama įvairių kraštų atstatymui, parėmimui, tuo gi tarpu Rusija atkakliai palaiko ir ugdo savo karinę galybę.

BOMBA, JŪROS IR PRAMONĖ

Tačiau, Amerika turi tris dalykus, kurie gerokai apmalšina Sovietų grobuoniškas užmačias: atominę bombą, persvarą ir kontrolę jūrose, galingą pramonę, kuri, reikale, gali būti taip greit perorganizuota karinei produkcijai, kad su tuo nesusilygintų nei vienas kraštas. Dabar dar USA turi apie 14 milijonų paruoštų armijos ir laivyno veteranų, tačiau penketos metų laikotarpyje apie pusė jų atkristų ,nebebūtų tinkami karo tarnybai. Be to, Amerikoje gana stropiai daromi tyrinėjimai, bandymai, naujų ginklų ieškojimai ir tobulinimai. Apie vidurį 1949 m. mokslininkai tikisi turėti karo pabūklus, kurių kulkos lėks greičiau, kaip garsas ir kurios specialios magnetinės jėgos bus pritraukiamos prie taikinio. Tai bus pirmaeilis ginklas prieš lėktuvus ir raketines bombas. Apie 1952 m. tikimasi galutinai ištobulinti pabūklus, kurie iššautų nepaprasto greičio bombas, kurias būtų galima kontroliuoti, taikliai nuvesti (kontroliuojant jas ore) į taikinį, esantį net už 3,000 — 5,000 mylių.

NAUJAS LAIVAS SU TAIKLIOMIS BOMBOMIS

Laivynas statosi 18 naujų laivų, jų tarpe keletą nepaprasto greičio povandeninių laivų. Baigiamas statyti 45,000 tonų karo laivas "Kentucky", kurs turės įrengimus išmesti bombas, kurios bus nuo laivo kontroliuojamos iki pasieks taikinį. USA turi raketinius lėktuvus Bell XS—I, kurie gali skristi 1,000 mylių per valandą; milžiniškieji "Vultee" šešių motorų B-36 gali nunešti 10,000 svarų bombų net 5,000 mylių ir vėl sugrįžti.

SSSR SILPNOJI PUSĖ

Rusija neturi gerų rezervų ir toli siekiančios aviacijos. Jei prasidėtų karas, Rusijos lėktuvai negali prasiveržti ,pasiekti USA, tuo gi tarpu Amerika per 48 valandas galėtų atominę bomba nušluoti Rusijos karinius centrus, įsakydama laivyno ir marinų desantams užimti priešakines bazes, iš kurių būtų tęsiamos oro atakos, kol būtų atstatyta pilna USA karinė galybė.

Įdomu, kad karo specialistai yra tos nuomonės, jog nors ir, turint atominę bombą, ateities karas vistiek nebūtų toks trumpas, užsitęstų; būtų ilgų ir kruvinų kovų.

SOVIETAI PASLĖLUSIAI GINKLUOJASI

Nors dabartinės USA jėgos ir galimybių persvara taikos mylėtojams yra džiuginanti, tačiau jėgų santykis keičiasi, Rusijai taip koncentruojantis į karinius pasiruošimus.

Karo specialistai spėja, kad 1948 m. Rusija jau galėsianti turėti net 1,000 lėktuvų, kurie su karo uždaviniais galėsią pasiekti USA ,kad ir neįstengdami parskristi atgal. 1949 m. Rusija jau galėsianti turėti ore kontroliuojamas bombas (lekiančias bombas), galinčias pakelti toną sprogstamosios medžiagos ir pasiekti 3,000 mylių tolį. 1952 m. Rusija turėsianti galingus ligų-bakterinius ginklus, o po 1952 m. jau ir atominę bombą. Karo specialistai apskaičiuoja, kad 1957 m. Rusija jau galinti pasinešti į karinę persvarą, jei aplinkybės nepasikeis.

USA KARINIŲ PLANAVIMŲ ŠTABAS

Todėl Amerika budi. Planuotojų branduolį sudaro: aviacijos gener. Majoras Norstad, laivyno admirolas Shermann, armijos brigados generolas Lincoln. Jie nori suorganizuoti 70 aviacijos grupių (su 8,000 lėktuvų). Tai būtų gynimosi avangardas, kurį paremtų vienuolika pilnai ginkluotų kovos divizijų (apie 132,000 vyrų), kurie nebūtų užimti jokiais pašaliniais uždaviniais (pvz., okupacija) ir visada pasiruošę užimti priešakines bazes. Iš viso gi turėti paruošus 1,070,000 armijos ir aviacijos vyrų, kuriuos paremti būtų pasiruošę pusę milijono laivyno ir marinų. Kad galėtų atremti pirmąsias atakas ir priešą sulaikyti iki tauta sumobilizuos pilnas jėgas, tie vyrai nòri taip Amerikos gynimą sutvarkyti, kad jau pirmais karo metais būtų galima į karo lauką išvesti 131 aviacijos grupės ir 56 divizijos, o dvejų metų bėgyje — 180 aviacijos grupių ir 74 divizijos žemėje - jūrose. Metinę lėktuvų gamybą jie norėtų pakelti iki 5,700 lėktuvų.

DAR GALINGESNĖ ATOMINĖ BOMBA

Amerika veikia diplomatiniame fronte, stebi, budi ir ruošiasi. Spaudoje (Paryžiaus "L'Intransigeant") buvo pasirodžiusių iš karinių sluoksnių paeinančių žinių, kad neseniai New Meksikoj buvo darytas bandymas su taip galinga bomba, kad ji išmušanti žemėje duobę 2,700 pėdų gylio ir 11 mylių pločio. Tokia viena bomba galinti sunaikinti tokį miestą, kaip Paryžius ir Maskva.

Gal tas yra perdėjimas, bet Amerikos galybė didelė, jos ginklų jėga auga ir tik tas Sovietų imperializmą daugiau ar mažiau pažaboja.

Dr. J. Prunskis.

Anglijos karaliaus gimtadienio iškilmių proga įvyko apsaugos brigados pratybos. Žemiau dešinėje matome sargybos kareivį, kuris nurodinėjo ženklus maršuojantiems, apalpo. Tačiau nė vienas jam neatėjo į pagalbą.

Naujienos Iš Tremtinių Religinės Veiklos

KOMUNISTAI IR PROGRESAS

Mūsų lietuviai komunistai save dažniausia vadina progresyviais, nors be įsakymo savo vado Maskvoje, nei žingsnio nepasijudina nei pirmyn nei atgal. Jie labai džiaugias, kad Rusijos komunistų kariuomenė užėmė Lietuvą ir prijungė ją prie "progresingos" Sovietų Rusijos.

Sovietų Rusija parodė tokį milžinišką progresą, kad laiškai iš Lietuvos į Ameriką eina per kokius tris mėnesius, o dažniausia visiškai neateina.

William Mandel veikale "The Soviet Far East and Central Asia (New York, 1944), skaitome 32 puslapy, kad Sibire miestas Irkutsk turįs virš 250,000 gyventojų, bet ten nėra (1939 metais) susisiekimo priemonių, gatvekarių, autobusų, nei vandentekio (sewage system). Miestas paskendęs smarvėje. Štai Sovietų Rusijos progreso pavyzdys! **J. B.**

Vyskupai Dr. Brizgys ir Dr. Padolskis Išvyko Anglų Zonon

Pernai anglų zoną lankė J. Pr. Tautinis Delegatas, tačiau dė laiko stokos negalėjo teikti sutvirtinimą. Tuo tarpu važiuojant vyrams į Angliją, manoma, netrukus pajudės ir šeimos. Kad lietuvių vaikai neliktų be sutvirtinimo, Tautinis Delegatas kreipėsi į lietuvius vyskupus, prašydamas juos tai atlikti. Jų Ekscelencijos vyskupai Dr. Brizgys ir Dr. Padolskis sutiko aplankyti stovyklas ir suteikti sutvirtinimo sakramentą. Birželio pradžioje jie išsiruošė į kelionę.

Delegatūros Įgaliotinis Anglų Zonai

Sąryšy su lietuvių tikinčiųjų išvykimu į Angliją susidarė skubiai spręstinų vietoje reikalų, kuriuos Delegatūra, dėl greito ryšio stokos, nesuskumba. Situos skubius reikalus ypač dėl kunigų persitvarkymo, pavesta tvarkyti dekanui Viktorui Dabušiui - Dabašinskui.

Delegato Laiškas Kard. Griffinui

Kunigų ir tikičiųjų lietuvių išvykstančių į Angliją reikalu Tautinis Delegatas parašė laišką Londono kardinolui Griffin. Jame prašomas kardinolas priimti savo globon Anglijon nuvykstančius lietuvius kunigus ir tikinčiuosius ir rekomenduoti juos Anglijos episkopatui. Kad lietuviai galėtų būt aptarnaujami sava kalba, prašoma lietuvius kunigus skirti jų tautiečių pastoracijai. Ryšiui tarp Eminencijos ir lietuvių kunigų, jų paskirstymo reikalu, rekomenduojama Londone lietuvių klebonas marijonas kun. J. Sakevičius.

Brolіškų Tautų Delegatų Sąveika

Latvių tautinis delegatas prof. Laurinovičs ir lietuvių kan. Kapočius turi dažnų pasitarimų, liečiančių bendrus abiejų tautų tikinčiųjų pastoracijos reikalus. Jie turi vilties, kad gyviau besireiškiąs religinėje srityje ryšys padės glaudesniam šių tautų bendardarbiavimui ir kitose srityse. **K. S. Y.**

Senelių Prieglaudos Šventinimas

Ir Naujos Anglijos Lietuvių IŠVAŽIAVIMAS

Nukryžiuoto Jėzaus Seselių Kieme

Thatcher Street, Brockton, Mass.

Labor Day — Rugsėjo - Sept. 1 d., 1947

DIENOS PROGRAMA:

10:30 val. Iškilmingos Šv. Mišios atvirame ore.
12:00 val. Svečių priėmimas — pietūs.
4:00 val. Senelių Prieglaudos šventinimas,

Palaiminimas švenčiausiu Sakramentu ir kalba: J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D.

Jėzaus Nukryžiuotojo Seselės ir Rėmėjų Kuopos kviečia visus lietuvius dalyvauti ir aplankyti Motinišką Namą ir Seneliams naujai įtaisytą Prieglaudą. Savo atsilankymui paremsite Seselių vykdomus darbus ir prisidėsite įrengimui Senelių Prieglaudos.

Visi Keliai Veda Į Seselių Pikniką, Putnam, Conn.

Sekmadienį, Liepos-July 27 d., Nekalto Prasidėjimo Vienuolynan

ADRESAS: R.F.D. 2, Putnam, Conn. Įžangos nebus. Svečiai bus pavaišinti skaniais lietuviškais pietūmis. Bus šventinamas lietuviškas kryžius, gražus vaidinimas "Pavergta Lietuva". Seselės visus kviečia dalyvauti.

KELRODIS Į PUTNAM, CONN. — Autobusu: Autobusai iš **Providence** išeina 8:15, 10:15, 12:05, 3:15. Praeina pro vienuolyną —Immaculate Conception Convent. Autobusai išeina šas valandą iš **Worcester** į Putnam. **Traukiniai:** Iš **Hartford** į Putnam 8:15 am (Daylight Saving Time). **Iš Boston** į Putnam 8:42 am (Daylight Saving Time). **Automobiliu: Bridgeport** — routes 8, 6, 44; **Boston** 1, 44 arba 9, 12, 193; **Hartford** 44; **New York** 1, 5, 44; **New Haven** 5, 44; **New London** 12; **Providence** 44; **Waterbury** 6, 44; **Worcester** 12, 193; **Brockton** 28, 44. Traukinius sutiks Camp Immaculata busas. Atvykstantieji autobusais telefonuoja **1451.**

Iš South Bostono Busai išeina nuo Šv. Petro liet. bažnyčios 7:30 val. ryte. Vadovauja Vladas Brazauskas

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

Chicagoj Tag Day BALFui Surinkta $13,037.93

Chicago, Ill. — Liepos 1 d. čia įvyko gatvėse vieša rinkliava. Surinkta $13,037.93. Rinko 598 rinkėjos ir rinkėjai.

Marquette Park 102 rinkėjos surinko $2,370.03.

Cicero 94 rinkėjos surinko $2,009.57.

Bridgeport 74 rinkėjos surinko $1,778.15.

Brighton Park 70 rinkėjų surinko $1,447.17.

Roseland 62 rinkėjos surinko $1,328.66.

Town of Lake 64 rinkėjos surinko $1,180.11.

So. Chicago 28 rinkėjos surinko $661.55.

North Side 32 rinkėjos surinko $600.00.

18-toji Kolonijoj 22 rinkėjos surinko $514.18.

Chicago Lietuvių Moterų Klūbas surinko (12 rinkėjų) $466.-56.

WEST PULLMAN 18 rinkėjų surinko $326.64.

Mt. Greenwood 16 rinkėjų surinko $229.54.

West Side 5 rinkėjos surinko $125.77.

Per šią liepos 1 d. rinkėjos išplatino 150.000 tags.

Daugiausiai surinko Frances Slešinski. Ji surinko $140.00.

Vidutiniai viena rinkėja surinko $20.18.

Leidimą išrūpino iš Chicago ir Cicero miestų valdybų Illinois Vajaus Komiteto Pirmininkas adv. A. A. Olis. Vajaus reikalus tvarkė Bronius Budginas. Į darbą aukoms rinkti buvo įsikinkę ir Chicagoje atostogaują svečiai ir viešnios iš New Yorko, Pittsburgho, Kenosha, Wis. ir kitur.

Visoje Amerikoje gyveną lietuviai mėginkite sudaryti Vajų Komitetus rengti Tag Days. Tas daug pagelbės mums aukas surinkti kenčiantiems Europos lietuviams gelbėti. Šiandien jiems vienintelė viltis — mes, Amerikos lietuviai ir lietuvių tautos draugai. Siųskite aukas savo komitetams, skyriams arba tiesiog į BALF organizacijos Centrą, adresu:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.
105 Grand Street
Brooklyn 11 ,New York

Remkite tuos profesionalus ir biznierius, kurie savo skelbimais remia "Darbininką".

NEWARK, N. J.

Rugpiūčio mėn. 3 dieną, Šv. Trejybės lietuvių parapijos, įvyksta piknikas — šiais metais jau antrasis. Pikniko vieta — Lietuvių Laisvės Parka, 340 Mitchell Ave., Linden, N. J. Specialus autobusas išvažiuoja nuo bažnyčios 1:30 val. po pietų. Kviečiami visų apylinkės lietuvių dalyvauti.

Pirmutinis piknikas, liepos 6 d. praėjo linksmoje nuotaikoje dalyvaujant gausiai publikai. Buvo svečių net iš Pennsylvanijos. Liko gražaus pelno. **P. B.**

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.
105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

AUKOTOJŲ SĄRAŠAS

Lietuviams tremtiniams šelpti gautos BALF Centre nuo 1947 m. kovo 26 iki birželio 30, aukos, pagal valstijas:

(Tęsinys)

MASSACHUSETTS

Lynn, Mrs. Cecilija Letusky $2.00; John Krugelis $10.00; (W. Lynn surinktos Beleckų filmose aukos $77. priskaitytos prie Lietuvai Remti Dr-jos aukų).

Mattapan, Miss A. Romikas $5.00.

New Bedford, A. Warapickas $10.00.

Norwood, Mar. Bubilienė — $2.00; BALF nr. 22 — $145.00; L. Vyčiai — $11.65; Liet. Pil. Dr-ja $100.00; St. Uždavinys — $5.00; K. Naujokaitis $5.00.

No. Amherst, Mrs. A. Pilipo-nis $1.00.

Pittsfield, M. Ažubalis $5.00; P. P. Wiker $2.00; Mrs. P. Urban $1.00.

Roxbury, K. Andažauskas — $5.00; Ona Bačinskienė $20.00; Mrs. A. Lutkevich $5.00.

Roslindale, M. F. Dusevičiūtė $1.00.

Rockland, Jonas Atkočiūnas $2.00.

Quincy, Mrs. Paulina Knasas $10.00.

Taunton, M. Danilevich $7.00.

Worcester, Š. Liudviko Draugija $25.00; Lietuvių Piliečių Kl. $500.00; Amerikos Lietuvio — Belecko filmose surinkta — $162.45; Lietuvai Remti Dr-ja $100.00; Sandaros 16 kp. — $50.00; Mr. J. Law $5.00; St. Casimirs Lithuanian Parish — $571.25; Mrs. M. Salasevičius $5.00; Joseph Gailevičius $5.00; Mrs. W. Swipp $2.00; Mrs. A. Anužis $10.00; J. Malinauskas $10.00; Mrs. M. Stirbis $2.00; A. Gritaitė $3.00; E. Dusevičienė $5.00; St. Casimirs School— $45.00; Mrs. M. Čepulis $2.00; Lietuvai Remti Dr-ja $200.00; Lietuvai Remti Dr-ja $407.00; Womens Social Club $100.00; Lietuvai Remti Dr-ja $615.00.

Winchester, Sis. Frances Therese St. Marys Convent $5.00.

Westfield, BALF nr. 96 — $250.00; Belecko filmose surinkta Šv. Kazimiero parapijos salėje $82.00; Mr. & Mrs. Delakas $5.00.

East Weymouth, M. Gailius— $10.00.

No. Weymouth, Al. Petrulionis — $10.00.

Southwick, Carl Boswick — $10.00.

Sommerville, Mr. & Mrs. A. Kasper — $50.00.

Chelsea, Mrs. M. Chineicki — $5.00.

Northampton, Al. Raižiai — $10.00; Adam Žigai $5.00; M. Kieriūtė $10.00; V. Sadauskienė — $6.00.

Whately, A. Baronas $2.00.

MICHIGAN

Detroit, Monastery of the Blessed Sacrament $5.00; Rev. I. F. Boreišis $100.00; St. Anhonys Church $210.55; Liet. Org. Centras $100.00; BALF nr. 76 $89.45; BALF nr. 76 — 300.00; Adam Victor $2.00; Mrs. M. Mikal $10.00; F. Bugnelis $1.00; Mrs. A. Mitchel — $2.00; P. Liepnonis $5.00; Mr. & Mrs. A. Krotage $100.00; St. Georges Church — $207.34; BALF nr. 76 — $90.00; Rev. J. Čižauskas $100.00.

Grand Rapids, J. Karsokas— $25.50; Mrs. Agnes Zakas — $2.00; V. Klimavičienė $1.00; J. Pariauka $5.00; Mr. & Mrs. J. Petronis $10.00; Mrs. John Baura $30.00; Mrs. Stella Gregor $5.00; St. R. Pariauka — $10.00; Mr. & Mrs. Benesevicz $5.00; Mrs. A. Blavaščiūnas — $3.00.

Ann Arbor, J. Kripas— $5.00.

Dearborn, G. Saplis — $10.00.

Hartford, Mrs. Eva Karpus— $5.00.

Ontonagon, L. Juknis $37.00.

Hamtrameck, J. Lukšaitis — $5.00.

MISSOURI

Clyde, Mother M. Dolerosa Benedictine Convent $25.00.

St. Louis, BALF nr. 110 — $250.00; Mrs. A. Danchus and Family — $2.00.

MINNESOTA

Blooming Prairie, Rev. S. E. Mulcahy $1.00.

Cloutarf, Rev. Richard King $10.00.

St. Paul, Rev. Vincent J. Flynn of St. Thomas College — $50.06.

New Ulm, Sisters of Christian Charity — $5.00.

NEBRASKA

Omaha, J. Sugdinis — $10.00.

NEW HAMPSHIRE

Manchester, BALF nr. 53 — $184.00; Mrs. Johanna Alovikas $2.00.

(bus daugiau)

Baigdamos vasarinę stovyklą (kempę) lietuvaitės Putnam, Conn. N. Pr. Seserų vienuolyne liepos 27, ateinantį sekmadienį surengs meno šventę.

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke Paieškomi Asmenys:

STADALNIKAS, Tomas, gyvenęs Marijampolės ap., kino operatorius (cameraman).

STANKEVIČIUS, Simas, iš Jonavos val., Kauno ap., 1914-18 metų Amerikos Kariuomenės veteranas.

STAUGAITIS, Pranas, ir jo sesuo Staugaitytė, Ona, gyv. Čikagoje.

STOČKUTĖ, Teodora, iš Stačiūnų val., Šiaulių ap.

STONKUS, Jeronimas, gyv. Worcester.

STONYS, Jonas, gyv. East St. Louis, ar Collinsville, Ill.

STRAGIS, Jonas, sūnus Igno, gyv. rodos Brooklyne.

STRAVINSKAITĖ - Karaniauskienė, Ona, iš Marijampolės apskr., gyv. Pittsburghe.

STRAVINSKAS, Antanas, sūn. Adomo.

STRUMYLA, Česlovas ir Jonas, iš Kelmės val. Raseinių ap.

STULPIN - Danilavičiūtė, Aleksandra, gyvenusi Rochester, N. Y., 57 Dale Street.

SUNGAILYTĖ, Ona, iš Kelmės val., Raseinių ap., vyro pavardė nežinoma.

SUPRINAVIČIUS, iš Seinų ap., Sadžiūnų km., dirbo anglies kasyklose, apie Philadelphiją.

SUSMARAITĖ, Zuzana Ona, iš Merkinės val., Alytaus ap.

SUTKAITIS, Antanas, iš Kėpšų, Šakių ap., Čikagoje.

ŠABLINSKAS, Alfonsas ir Nikodemas, iš Rimšės parap., Braslavo val., Zarasų, Vilniaus.

ŠEPORAITIENĖ, Magdalene, gyv. Philadelphijoje, ir jos sūnūs Albinas, Bronislovas, Juozas ir Vincentas (advokatas).

ŠIAUČIUNAITĖ, Ona, iš Daujėnų val., Biržų ap., ištekėjusios pavardė nežinoma.

ŠIMKAITĖ - Daukšytė, Magdalena, gim. Amerikoje, gyvenusi Lietuvoje, Ylakių val., Mažeikių ap., vėliau Bostone, ištekėjusi.

ŠLEIVYTĖ, Eugenija, iš Biržų ap., ištekėjusi.

ŠPINKYS, Aleksandras, iš Gruzdžių val., Šiaulių ap., gyv. Chicagoje.

ŠTEIMANAS, Viktoras - Vincentas, sūn. Prano, gimė Petrapily, Rusijoje.

ŠTREMAS, Jonas ir Benjaminas, ir Štremienė - Jukonytė, Malvina, iš Pabiržės val., Biržų apskr.

ŠVAGŽDYS, Jurgis ir Stasys, ir Švagždytė, Kostė, iš Šeduvos val., Panevėžio ap., gyv. Chicagoje ar netoli.

ŠVARPA, Mateušas, iš Anykščių val., Utenos ap., gyv. Cleveland, Ohio.

TARAŠKIENĖ, Emilija, gyv. Philadelphijoje.

TELAISA, Stella, gyv. Jersey City, N. J.

TOLIŠIUS, Pranciškus, gyv. East St. Louis ar Collinsville, Ill.

TRIBULIAUSKAS, Antanas, ir Tribuliauskas, Domininkas, sūnus Apolinaro, iš Biržų ap.

TRIBULIAUSKAS, Jonas, s. Bernardo, ir Tribuliauskas, Mykolas, iš Biržų ap., gyv. Bostone.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į: —

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Paieškojimas

Paieškau savo tėvo Vinco SKRINSKO brolių, Jurgio ir Antano Skrinskų. Jie Amerikoje gyvena jau virš 30 metų. Kilę iš Kižiškių kaimo, Sasnavos valsč., Marijampolės apsk. Jurgis Skrinska seniau yra gyvenęs Bostone. Juos, arba apie juos žinančius maloniai prašau atsiliepti šiuo adresu:

J. A. Skrinska, Germany,
U. S. Zone, 13a Bamberg,
Soloki str. Nr. 4.

Taip pat savo giminių iš Europos ieško: —

Bronę Verkutytę, kilusią iš Plogų km., Viekšnių vals., Mažeikių apskr. Iš Lietuvos išvykusi 1938 met. į Chicagą. Ieškotojo adresas "Darbininke".

Paieško

Julės Jocaitės — Sinkaitienės — Lisikaitienė, gyv. Chicagoje. Ji pati ar kas kitas praneškite adresą Petrui Griciūnui, 73 Brookley Rd., Jamaica Plain, Mass.

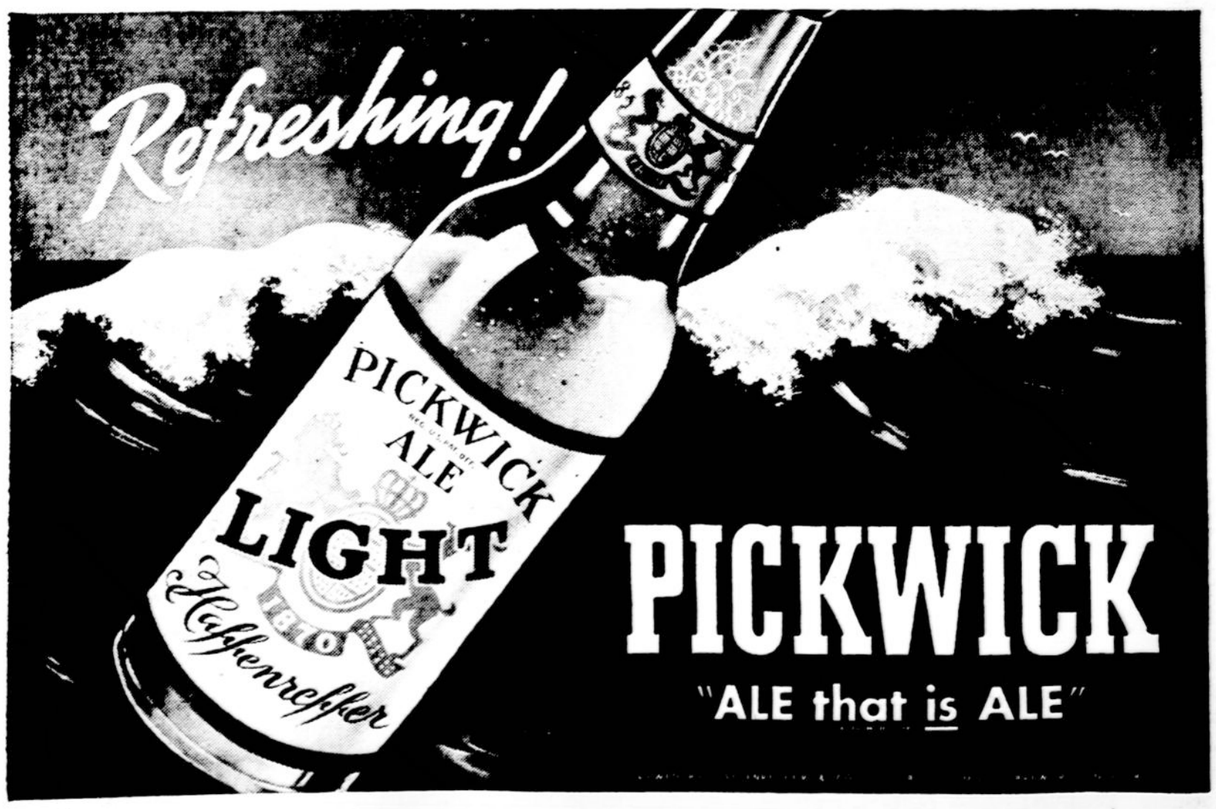

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Vyskupas Wright debatuose. J. E. Vyskupas Jonas Wright, D. D., antradienį, 9:30 v. v., per radio WCOP., turės diskusijas su Dr. Parry ir kitais prieš priverstiną militarinę tarnybą.

Liepos 16 d., mirė, Antanas Jakubauskas, 53 metų amžiaus, gyv. 283 Western Ave., Allstone. Paėjo Kretingos parapijos. Amerikoje pragyveno 35 metus. Paliko seserį Pauliną Lukavičienę. Tapo palaidotas iš Šv. Petro par. bažnyčios, liepos 19 d., Šv. Benedikto kapuose.

Prasidėjo Karnivalas. Pirmadienį, liepos 21 d., labai gyvai prasidėjo karnivalas aikštėje prie Šv. Petro lietuvių parapijos klebonijos, kun. Alberto vadovybėje. Karnivalas įvyks 1 v .p. p. ir vakare. Baigsis šeštadienio naktį. Karnivalo pelnas eis šv. Petro parapijai.

Tapo pakrikštyti šie kūdikiai:

Edwardas - Juozas, Edvardo ir Katrės Vaitkūnų, gyv. 18 Edison Green.

Juozas - Robertas, Albino ir Jonės Marcinkų, gyv. 1514 Columbia Rd.

Patricija - Ona, Jono ir Pranės Mažukaičių, gyv. 87 Savin Hill Ave.

Liepos 20 d., mirė, porą metų sirgusi, lietuvių senelių prieglaudoje, Putnam, Conn., Konstancija Jablonskienė, 86 metų, gyv. 183 I St. Ji paėjo iš Kedainių parapijos. Amerikoje pragyveno labai ilgai. Paliko Marčią, giminaičius Tutkų šeimą ir daug pažįstamų. Yra pašarvota pas graborių J. Kasparą, 187 Dorchester St., So. Boston, Mass. Laidojama iš Šv. Petro parapijos bažnyčios, liepos 23 d., 9 v. r., Šv. Mykolo kapuose.

Daug plakatų. Priekėje Šv. Petro parapijos bažnyčios, sekmadienį, pasipylė įvairių garsinimų. Jų tarpe mačiau šiuos:

Lietuvių Darbininkų Radio piknikas, E. Dedham.

Nekalto Prasidėjimo vienuolyno, Putnam, Conn., naudai piknikas.

Parapijos naudai karnivalas. "White City".

Dar So. Bostono biznierių buvo skelbimai.

Šiomis dienomis lankėsi So. Bostone ir plačiau Naujoje Anglijoje svečiai iš Chicagos kun. Švarlis ir Zakarauskas. Pirmadienį jiedu išvažiavo į Lawrence ir Greene, Maine.

Išvyko Adv. Grigalus

Adv. Jonas J. Grigalus, Metropolitan Distrikto Komisijos narys, kartu su kitais tos komisijos nariais išvyko į vakarinės Massachusetts valstybės sritis tyrinėti vandens pristatymo įrengimų.

Grįš į namus penktadienį, liepos 25 d. ir sekmadienį, liepos 27 d. dalyvaus lietuvių radio piknike.

Grįžo Iš New Yorko

Penktadienį, liepos 18 d. grįžo iš New Yorko kun. Pr. M. Juras, LDS Centro ir Kunigų Vienybės pirmininkas, ir p. Antanas F. Kneižys, "Darbininko" redaktorius ir ALRK Federacijos Centro pirmininkas.

Kun. Pranas M. Juras dalyvavo Kunigų Vienybės, BALF ir Federacijos susirinkimuose. A. F. Kneižys dalyvavo dvejuose pastaruose susirinkimuose.

Susirgo Daukantas

Šiomis dienomis susirgo p. Antanas Daukantas, gyv. Cambridge, įžymus veikėjas ir organizacijų valdybų narys. p. Daukantas randasi Šv. Elžbietos ligoninėje, Brighton. Gydytojai sako, kad jo sveikata nėra pavojuje, tačiau turi pagulėti ligoninėje, kad ištirti jo ligos priežastį.

p. Antanas Daukantas turi valgomųjų produktų krautuvę, 187 Webster Ave., Cambridge. Dabar, būnant jam ligoninėje, jo žmonelė, p. Emilija Daukantienė ir p. B. Jakutis turi sunkiau padirbėti. Nuoširdžiai užjaučiame pp. Daukantam, ir linkime p. Daukantui atgauti sveikatą.

Smarkiai Organizuojasi Važiuoti Į Sukakčių Minėjimą

Šiomis dienomis visose lietuvių kolonijose Naujoje Anglijoje smarkiai organizuojasi važiuoti į Lietuvių Darbininkų Radio pikniką, kuris įvyks sekmadienį, liepos 27 d., Keistučio parke, East Dedham, Mass.

Kaip žinoma, tame piknike paminėsime **Amerikos pripažinimo Lietuvai nepriklausomybės 25 metai atgal ir Dariaus ir Girėno tragingo žuvimo sukaktis.**

Kalbės įžymūs kalbėtojai; dainuos muzikas Jonas Tamulionis ir p. Ona Skirkevičienė iš Nashua, N. H., p. Alena Novikienė iš Norwood, ir kiti. Gros Jono Tamulionio orkestras. Bus skanių valgių ir gėrimų.

Įvairiose lietuvių kolonijose smarkiai organizuojasi važiuoti į šį lietuvių radio pikniką.

Cambridge, Mass. organizuojami lietuviai važiuoti autobusais. Autobusai išvažiuos nuo lietuvių bažnyčios, Windsor St., 1 val. po pietų. Daug darbuojasi pp. A. Zavackas, P. Radaitis, A. Stankūnas, p. Bačinskienė, p. E. Daukantienė, B. Jakutis ir kiti.

Norwood, Mass. — organizuoja lietuvius važiuoti autobusais 1 val. po pietų nuo lietuvių parapijos bažnyčios pp. Ieva Tvaskienė, Petras Rakauskas, Jurgis Versiackas ir kiti.

So. Boston, Mass. — autobusai išeis nuo "Darbininko" namo, kampas E ir Broadway, 1:30 val. po pietų, 2 val. Autobusais važiavimą tvarko pp. J. Jonaitis, Vincas Valatka ir kiti.

Tikimės, kad ir iš kitų kolonijų atvažiuos specialiais autobusais. Beje, gavome žinių, kad daug patriotingų lietuvių - lietuvaičių atvyksta iš Brockton, Stoughton, Providence, Nashua, Lowell, Lawrence ir kitų kolonijų.

Visiems bus proga pasiklausyti gražios programos, sueiti savo gimines ir pažįstamus, o su nepažįstamais susipažinti.

Praleidęs Atostogas, Grįžta Darban

Kun. Bronius J. Rusteika, praleidęs atostogas pas savo tėvelius So. Bostone ir taipgi pas vietinį kleboną ir apylinkėje, grįžta į Kansas misijų parapiją.

Kun. Bronius J. Rusteika darbuojasi Odin, Kansas, parapijoje. Yra tai mažas miestelis, kuriame nėra lietuvių. Valdžia duoda mokyklas ir apmoka visas jų išlaidas. Mokytojauja Seserys vienuolės ir kunigai.

Lankėsi

Šeštadienį "Darbininke" lankėsi Brolis Jonas Peldžius, MIC., iš Chicago, Ill.

Brolis Jonas Peldžius yra "Darbininko" administratoriaus brolis. Jis atvyko pas pp. Peldžius pasisvečiuoti.

Parėmė Tremtinius

Antanas Petkevičius, nuoširdus "Darbininko" skaitytojas, pereitą savaitę "Darbininko" administracijai įteikė $10.00 pasiųsti CARE siuntinėlį daugiausiai suvargusiai šeimai į Vokietiją. Būtų gera, kad ir daugiau atsirastų tokių geraširdžių žmonių, kaip p. Petkevičius.

Pranas Lingis, didelis lietuviškų knygų mėgėjas, pereitą savaitę iš "Darbininko" administracijos užsakė Lietuvos tremtiniams $5.00 vertės knygų. P-nas Lingis lietuviams tremtiniams knygų yra užsakęs jau už keles dešimts dolerių. Jis turi daug padėkos laiškų.

Ekskursija Į Lietuvių Dieną Maine Vasltybėje

Šeštadienį, Rugpiūčio 2 d., 1:15 P.M.
iš South Bostono ruošiama

Ekskursija Autobusais

Į Naujosios Anglijos LIETUVIŲ DIENĄ Mount St. Francis, GREENE, MAINE.

Iš Maine į South Bostoną ekskursija išvyksta

Sekmadienio Vakare rugp. 3, 8 P.M.

Bilieto kaina ten ir atgal — $6.00. Ekskursijos bilietus galima gauti DARBININKO Administracijoj, South Bostone ir pas platintojus.

Kurie iš So. Bostono ir kitų apylinkės miestų su autobusais vykstate į Lietuvių Dieną Maine, prašome 12:30 P. M. susirinkti prie DARBININKO namo, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kelionė autobusais į Maine ruošiama ir iš BROCKTONO, CAMBRIDGE, NORWOODO, LAWRENCE, LYNNO ir kitų Bostono apylinkės miestų. Kelionės palengvinimui būtų labai gerai, jei šiuose miestuose susiorganizuotų kelionės rengimo komitetai.

Iš So. Bostono ekskursijai vadovaus Aleksandras Ivaška. Vietas prašome užsisakyti tuojau. Telefonuokite: Sou 5961 arba Sou 2680.

FAVORITE SUMMERTIME PIE

When fresh peaches are in their glory, you'll want to make this luscious Crisscross Peach Pie. The combination of sugars and flavorings makes for unusual deliciousness. Baked in a tender, flaky Spry pie-crust, you'll say it's the best pie you ever tasted.

Use this easy-to-follow tested recipe for all your pastry and you'll never make it any other way. Clip it today!

CRISSCROSS FRESH PEACH PIE

1 recipe Spry Piecrust
8 to 10 peaches, pared and sliced
½ cup granulated sugar
⅓ cup brown sugar
⅛ teaspoon salt
2 tablespoons flour
2 teaspoons lemon juice
⅛ teaspoon almond extract
1 tablespoon butter

Roll ½ of pie dough and line a 9-inch pie plate. Roll remaining dough and cut in narrow strips ¼-inch wide. Fill pie shell with sliced peaches. Mix sugars, salt, flour, lemon juice and almond extract. Sprinkle over peaches. Dot with butter. Place strips on top of pie filling, crisscrossing them to make attractive open top. Moisten edge of pie; place strip of dough around rim to hold strips in place. Pinch into fluted rim or press with tines of fork. Bake in hot oven (425° F.) 50-60 minutes.

Spry Piecrust. MIX 2 cups sifted ALL-PURPOSE FLOUR and 1 teaspoon SALT. MEASURE out ¾ cup SPRY.

Step 1 for Tenderness—cut in about ⅔ of the Spry with pastry blender or two knives until as fine as meal.

Step 2 for Flakiness—cut in remaining Spry to size of large peas.

SPRINKLE 4 tablespoons cold WATER over different parts of mixture. MIX thoroughly, with fork, until all particles cling together and form a ball of dough.

PADĖKA

Ponioms ir ponams, kurie šeštadienį liepos mėn. 12 d., atsisakę nuo savo tiesioginių malonumų, radote laiko atsilankyti pas ponus Rudis į mano pagerbtuvėms ruošiamą susipažinimo balių ir kurie mano didžiausiam nustebimui parodėte tikrai lietuvišką širdį suteikdami mano, čia Amerikoje, pradžios gyvenimui būtiniausių ir reikalingiausių daiktų bei sušelpę pinigais, **reiškia nuoširdžiausią padėką.**

Šia proga, už Jūsų duosnumą ir geraširidiškumą, noriu Jums palinkėti geros sveikatos ir laimingo gyvenimo. Teatlygina Jums Aukščiausias.

Jakučių Šeima.

Registruokitės Ekskursijai į Maine

Kurie iš lietuvių mano vykti į Maine, į Tėvų Pranciškonų vienuolyną miške, Greene, Maine, ruošiamą Lietuvių Dieną, **rugpiūčio - Aug. 3,** tai prašomi tuoj užsiregistruoti "Darbininke". Busais iškeliausime iš Bostono rugp. 2 d., 12:30 val. vidudienį. Grįšime sekmadienio vakare. Jei atsiras pakankamas skaičius keliautojų, tai galėsime gauti tai kelionei privatų busą, kurs visą laiką bus su ekskursantais. Todėl Bostoniečiai ir apylinkės lietuviai tuoj užsiregistruokite. **Kom.**

GRAŽIOS IR VERTINGOS KNYGOS

15 Lietuvoje Sušaudytų Kunigų

Parašė Juozas Prunskis. Išleista 1942 m. Tai dokumentalinis bolševikų žvėriškumo įrodymas. Kaina — 15c.

Piloto Duktė

Penkių veiksmų drama. Išleido Kun. P. M. Juras, 1943 m. Kaina — 35c.

Pamaldų Vadovėlis

Sudarė ir išleido kun. J. Koncevičius, 1929 m. Kaina— 20c.

"Darbininkas",
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Massį

DAKTARAI

SOU 2712 Res. BIG 9013

Dr. J. C. Seymour
LANDŽIUS
Lietuvis gydytojas ir chirurgas. Naudoja vėliausią X-Ray aparatą
Pritaiko akinius.
534 E. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos' 2 iki 4 ir 7 iki 8.

Tel. TROwbridge 6330

J. Repshis, M. D.
(REPŠYS)
Lietuvis Gydytojas
278 Harvard Street
Kampas Inman arti Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2—4 ir 6—8.

ĮVAIROS SKELBIMAI

A, J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
409 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Geriausias Pasirinkimas

Įvairių degtinių, likerių alaus ir vyno.

Pristatome alų ir degtinę į namus.

Patarnavimas greitas ir mandagus.

T. SULLIVAN, INC.
Petras Jakubėnas, savininkas
323 W. Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. SOU 9772

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington, Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

A. Gumauskas
Generalis Kontraktorius
694 Chalkstone Ave.,
PROVIDENCE, R. I.
Tel. Plantations 0753

Parūpinu planus ir statome naujo stiliaus namus su moderniškais įrengimais. Atliekame visokius darbus namų taisymo.

So. Boston Furniture Co.
Matrasai naujai perdirbami.
Kainos pranešama iš anksto.
Jūsų kreditas geras.
Pristatymas skubus.
380½ West Broadway,
Tel. SOU 2758

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graborius-Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUth Boston 2590
Sūnaus gyvenamoji vieta —
838 Dorchester Ave.
Tel. COLumbia 2537

CASPER
FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia šermenims Dykai
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai.
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermenims Dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.

Pirmininkė — Eva Marksienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — G. Gailiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. 6th St., So. Boston, Mass.
Finansų Rašt. — B. Cūnienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway — 1864-W
Iždininkė — Ona Staniuliūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Krasauskas, 11 Springer St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Juozas Švagždys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Iždininkas—Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., S. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėj, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. **Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams.** Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai.
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE

Vincas Balukonis, Savininkas.

Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Vaidevutis

A. † A.

Prelatas Julius Maciejauskas

(Keletas žodžių iš savo atsiminimų prie jo kapo).

Exegi monumentum aere perennius
(Pastačiau paminklą, patvaresnį už varį...)
Horacijus.

1. Pirmoji pažintis; 2. Švėkšnoje... 3. Gimnazijos pašventinimas; 4. Kultūrinė šios mokyklos reikšmė Lietuvai; 5. Prel. J. Maciejauskas — Švėkšnos klebonas; 6. Jo parapinė ir visuomeninė veikla; 7. Prelato santykiai su žmonėmis; 8. Jis atleidžiamas iš klebono pareigų; 9. Prel. M. paskutinį kartą atvyksta į Ameriką... ir čia miršta.

PREL. MACIEJAUSKO PARAPINĖ IR VISUOMENINĖ VEIKLA

Švėkšnos klebonu jis išbuvo apie 40 metų.

1912 metais pastatė erdvią, didelę kleboniją.

Seneliams ir vargšams aprūpinti įsteigė Labdarybės Namus su atatinkamu ūkiu. Namams prižiūrėti, ūkį vesti, vargšus globoti pasikvietė iš Karaliaučiaus ir Kauno šv. Elžbietos Seseris.

Gimnazijai buvo reikalingas bendrabutis. Jis įkūrė ir šią įstaigą — administravimą pavedė Seserims.

Įgijo namus ligoninei. Tiesa, ji buvo pradžioje kukli, bet šalia gydytojo turėjo dar gailestingąją sesutę - akušerę. Jo svajonė pastatyti Švėkšnoje didelę ir tikrai modernišką ligoninę buvo jau beveik išsipildžiusi. Išvykus jam į Ameriką, pradėtas darbas Seselių Elžbietiečių buvo varomas toliau pagal inž. Landsbergio sudarytąjį planą: visas milžiniškas pastatas buvo išvarytas iki pusės, o vienas sparnas vokiečių okupacijos metu (labai sunkiose statymai aplinkybėse) jau buvo baigtas ir ligoniai priiminėjami.

Su Klaipėda susisiekti nebuvo gero kelio. Tik Prelato pastangų, įvairių prašymų ir raginimų dėka tapo nutiestas plentas iš Švėkšnos iki Žagatpurvio Žemaitijos pasieny; kur Klaipėdos krašto sistema toliau nebesiekė.

Per plento pašventinimo iškilmes Valstybės Kontrolierius, a. a. Matulaitis, pasakė, kad Švėkšnos visuomenė už šio kelio padarymą turi būti dėkinga prel. Maciejauskui, nes Susisiekimo ministerija tam tikslui lėšų nebuvo numačiusi. Nuolatinis įvairių Kauno įstaigų ir ministerių durų varstymas privertė prašymą patenkinti. Bet kas padaryta, tai tuo gali džiaugtis visa Lietuva.

Regis, 1926 metais kone visas Švėkšnos miestas supleškėjo nuo gaisro, tik Prelato pastatytos įstaigos, kartu su bažnyčia ir klebonija, stebuklingai išliko.

Žydai telegrafavo Prelatui, kuris tuo laiku lankėsi Amerikoje, kad juos ištiko didelė nelaimė: sudegė daugybė jų trobesių ir krautuvių; bet kas svarbiausia — pelenais virto jų sinagoga.

Prel. Maciejauskas kreipėsi į amerikiečius žydus, kilusius iš Lietuvos. Šie sudėjo aukų 6000 dol., už kuriuos švėkšniškiai žydeliai pasistatė naujus mūrinius maldos namus.

Padėkoti už šį ypatingą pasidarbavimą ir didelį atjautimą jų nelaimėje, Švėkšnos žydų visuomenė (iš apie 450 asmenų), su savo rabinu priešaky, prel. Maciejauskui įteikė meniškai nupieštą adresą hebrajų ir lietuvių kalbomis. Adresas skambėjo maždaug šitaip:

"Jo Šventenybei (sic!) Didžiai Gerbiamam Kun. Prelatui J. Maciejauskui, Švėkšnos Klebonui:

"Mes Švėkšnos miestelio žydai kartu su savo dvasiniu mūsų bendruomenės vadovu ir mokytoju ponu Rabinu šiuomi reiškiame Jums didžiausią pagarbą ir meilę už didžią auką ir dovaną — už pastatymą mums naujos sinagogos. Iš širdies mes melsimės joje į Visagalintį Dievą, prašydami Jums geros sveikatos, ilgo amžiaus ir kitų Jo malonių..."

Prelato M. santykiai su Klaipėdos krašto protestantais buvo nuoširdūs ir šie jį labai gerbė. Autonominės valdžios žymesnieji pareigūnai vokiečiai jį dažnai Švėkšnoje aplankydavo.

Parapijos ūkis iš 50 ha. dirbamos žemės buvo pavyzdingai tvarkomas. Jis džiaugėsi kiekvienu kultūriniu laimėjimu savo krašto materialinei gerovei.

Pradžioje visa prekyba parapijos ribose buvo žydų rankose. Prel. M., kartu su Švėkšnos lietuviškąja visuomene, įsteigė kooperatyvą "Naudą". Įvairios ūkio mašinos, trąšos, cementas ir kitokie smulkesnieji reikmenys, tiek kaimiečiams, tiek miestelėnams buvo užperkami vagonais — kooperatyvas tokiu būdu galėjo pigiau savo žmonėms prekes pardavinėti; žydų įtaka prekyboje smuko; atsidarė visa eilė lietuviškųjų parduotuvių, — atrodė, kad žydams Švėkšnoje pasidarė visai trumpa. Taip įvyko dėl to, kad klebonas šitą patrijotišką mintį rėmė visomis priemonėmis: pinigais, patarimais, nuolatiniu raginimu, kartais net iš sakyklos.

Švėkšnos parapija didelė, ūkininkų daug. Lietuvos nepriklausomybės laikais ypatingai pakilo krašte pieno gamyba. Jis pigiai buvo supirkinėjamas įvairių perkupčių ir agentų. Prelato sumanymu ir jo parama tapo įsteigta Švėkšnoje Pieno Perdirbimo Bendrovė — su moderniškomis mašinomis.

Pradžioje Švėkšna dar neturėjo elektros šviesos, bet bažnyčia ir klebonija ją turėjo, nes tam tikslui Prelatas buvo įsigijęs privačią dinamo - mašiną.

Kelionė į šiaurę — Vasarai prasidėjus Jung. Valstybėse, veteranas tyrinėtojas Donald B. MacMillan (kairėje su savo žmona) vyksta į šaltą Etah, Eskimų kaimelį Šiaurinėje Grenlandijoje. Jis išplaukė laiveliu Bowdoin iš Botthbay Harbor, Maine (dešinėje) kartu su 16 kitų tyrinėtojų ir mokslininkų. Toji grupė planuoja išmatuoti keturių ledynų greitumo slenkimą nuo kalnų viršūnių į pakalnę.

Lietuviai Kankiniai Flossenburgo Pragare

Antrojo pasaulinio karo metu lietuviai, lyginant su kitom tautom, atidavė labai didelę kraujo auką kovojant prieš totalizmą ir ruošiant dirvą vakarinių demokratijų pergalei. Kankinių kaulus, krematoriumuose sudegintų- palaikų pelenus, išlikusius gyvus ir iš prievartos stovyklų išsilaisvinusius tebenešančius vergijos pančius randi nuo pačių Sibiro taigų iki Atlanto pakrančių. Šiandien daugelyje vietų, kur jau bent kiek sudarytos žmogaus laisvei sąlygos, lietuvių tautos kankiniai, drauge su kitų tautų nukankintaisiais, pagerbiami ir jiem atminti statomi paminklai. Viena iš tokių vietovių, greta eilės jau pasauliui gerai žinomų Trečiojo Reicho gėdos vietų, yra ir Flossenburge buvęs nacių koncentracijos lageris.

Dėl šitokios nepaprastos visuomeninės veiklos atrodytų, kad turėjo nukentėti dvasiniai parapijos reikalai. Tačiau, taip manydami, labai apsiriktume. Aš niekur kitur Lietuvoje nesu matęs tokio religinio entuziazmo, kaip Švėkšnos parapijoj. Švėkšnos religinis gyvumas, žmonių maldingumas, jų veiklumas organizacijose man primindavo Ameriką, — aš jaučiaus šiuo atžvilgiu, dirbdamas gimnazijoje, labai laimingas — atrodė, kad gyvenau amerikietiškoje atmosferoje. Didelė graži bažnyčia įvairių švenčių, pamaldų metu būdavo pilnutėlė žmonių. Per didžiuosius atlaidus ar šiaip jau per žymesnes iškilmes prisipildydavo net šventorius. Šimtai ir tūkstančiai eidavo prie Dievo Stalo. Procesijos būdavo impozantiškos; brolijos turėjo vėliavų, kurias vos panešdavo 4 stiprūs vyrai... Parapijos ir gimnazijos gausūs, gerų muzikų vedami, chorai teikdavo malonaus, žavingo įspūdžio. Organizacijų įvairiausios rūšies buvo labai daug, — visos gyvos ir didelės.

Nežinau, ar į kurį kitą provincijos paštą ateidavo tiek daug katalikiškos spaudos, kiek į Švėkšną.

Prel. Maciejausko rūpesčiu ir jo inicijatyva buvo įsteigta ir jo globoje veikė Blaivininkų Draugijos Arbatinė su Skaitykla parapijos mūriniuose namuose.

Buvo daug žmonių, gyvenusiųjų toliau nuo bažnyčios: Stemplių kaime Prelatas iš savo parapijiečių įkūrė naują parapiją ir pastatė bažnyčią. Tą patį ruošėsi padaryti ir Inkaklių kaime, tik nebesuspėjo. Tai rodo buvusio klebono ,a. a. prel. Maciejausko, labdaringą nusiteikimą, žmonių reikalų supratimą, visišką jiems atsidavimą.

(Bus daugiau)

Didžiausias Lietuvių Kankinių Procentas

Flossenburgo KZ iš viso buvo nukankinta 52,000 žmonių. Jie buvo suvežti iš visų Europos kraštų, kad čia akmens skaldyklose, esančiose prie pat Čekoslovakijos sienos, griežtai izoliuotose nuo pašalinio stebėtojo akies, galėtų būti terorizuojami ir žudomi. Lietuvių tauta čia sudėjo baisią auką. Amerikiečių karinės įstaigos nustatė, kad Flossenbergo KZ buvo nužudyta: 26,430 rusų, 17,546 lenkai, 5,964 vokiečiai, 4,771 prancūzas, 3,784 čekoslovakai, 3,413 italų, 3,132 žydai, 2,480 lietuviai, 2.140 jugoslavų, 1,693 belgai, 1,162 olandai, 672 vengrai, 450 graikų, 20 danų, 14 skandinavų, 14 ispanų, 9 anglai ir 2 amerikiečiai.

Nukankintųjų skaičius didžiausias rusų ir lenkų. Tačiau atsimenant, kad Sov. S-goj skaitoma apie 190 milijonų gyventojų, rusų aukos sudaro visos tautis tik 0,013%, lenkų aukos 0,058%, o lietuvių aukų skaičius sudaro net 0,087% visos tautos. Jeigu prancūzų ar anglų būtų žuvę tokis procentas kaip lietuvių, tai jie būtų palikę Flossenberge apie po 25—30,000, rusai — apie 150,000 aukų. Taigi lietuvių auka didžiausia.

Kankinių Pagerbimas

Flossenburgo KZ kankiniai pagerbti 1947 m. gegužės 25 d., dalyvaujant Amerikos kariuomenės atstovam, karinių misijų, esančių Vokietijoje, delegatam, Bavarijos ministeriam, vadovaujant ministeriui pirmininkui Dr. Auerbachui, aukštiesiems dvasiškiam, Flossenburgo KZ išlikusiems gyviems kaliniams, tūkstantinei miniai pagerbiman atvykusių dalyvių, daugiausia iš tremtinių stovyklų, kaip labiausiai suprantančių šios aukos dydį.

Iškilmės buvo pradėtos vainikų padėjimu prie paminklo žuvusiems jau atėjus amerikiečiams. Nors ir gera amerikiečių medicinos pagalba ir geras maistas, bet negalėjo išgelbėti su viršum dviejų šimtų kalinių, kurie buvo žiauriausiai kankinti. Jie visi palaidoti Flossenburgo miesto viduryje ir jų atminimui pastatytas gražus paminklas. Po išlaisvinimo tarp mirusiųjų yra ir du lietuviai: Jonas Velička, miręs 1945. 5. 5 ir Ernestas Mauricas, miręs 1945. 5. 20. Vainikus padėjus įvyko visų tikybų aukštųjų dvasininkų laikomos pamaldos. Katalikų tikybos pamaldas laikė tremtinys vyskupas V. Podolskis, naujai pastatytoje KZ ribose koplyčioje, kurioje bus įrengtas vienas langas - vitražas pagal lietuvių tautinius motyvus. Po pamaldų vysk. Podolskis pasakė pamokslą anglų, prancūzų, vokiečių ir lietuvių kalbom. Pamokslas įspūdingai nuskambėjo per visą buvusio KZ plotą, kuriame tuo laiku buvo susirinkę apie 12,000 klausytojų. Kad ir nenorom, bet pamokslo, kuriame buvo pasmerktas totalizmas, nešąs tautom ir žmonėm vergiją, turėjo išklausyti ir Sov. S-gos karinė delegacija, kurioj tebėra šimtai tokių baisių stovyklų.

Po pamokslo kalbėjo Amerikos kariuomenės atstovas, visi karinių misijų delegatai, Bavarijos ministeris pirmininkas ir paminklui statyti komiteto atstovas. Iškilminga eisena visi nusileido į mirties slėnį, kur yra garsusis krematoriumas, surijęs 52,000 kalinių gyvybes, ir kartuvės. Čia jau supiltas bendras visų nukankintųjų kapas. Tautų atstovai čia gavo teisę įamžinti kankinių atminimą pastatyti paminklines lentas ir paminklus. Lietuvių paminklinė lenta jau pastatyta prieš pat krematoriumo duris, o paminklui pašventintas antkapis prieš pat kartuves. Už vieno kito mėnesio tame mirties slėnyje išaugs eilės tautų paminklai, kurie amžiais svetimam praeiviui kalbės apie dvidešimtojo amžiaus žiaurumus, kurie taip skaudžiai yra palietę lietuvių tautą, ramiai dirbusią prie savo Baltijos krantų.

Lietuvių Pareiškimas

Į KZ iškilmes Flossenburge buvo nuvykusi didelė lietuvių KZ delegacija, kuri per vietos ir užsienio spaudos atstovus padarė tokio turinio pareiškimą:

"Lietuvių tauta yra viena iš nedaugelio Europos tautų, kuri nesutiko sudaryti vokiško legiono kitom tautom naikinti ir kaip tik dėl to turėjo sukloti pačių geriausių aukų — 21,000 žuvusių kacetuose ir kalėjimuose ir 12,000 išėjusių į laisvę, bet fiziškai palaužtų kankinių. Jų visų vardu pareiškiame, kad mūsų kova dėl teisingumo ir tautos laisvės yra nebaigta. Aukų skaičius šiuo metu Lietuvoje siekia dešimteriopai daugiau, negu čia paminėti nacių persekiojimo auku skaičiai. Šitos aukos, šitas nekaltas kraujas šaukiasi dangaus prieš klastą, kerštą ir neteisybę. Ir mes, kurie turėjom būti sudeginti krematoriumuose, likome gyvi ne tam, kad tylėtume ir rankas sudėję lauktume. Pati Apvaizda, kuri mums dar leido gyventi, įpareigojo šaukte šaukti į pasaulio gerąją sąžinę ir pačiom dar neužgijusiom žaizdom reikalauti, kad neteisybė būtų sunaikinta, žiaurumai pašalinti, žmogaus ir tautų pavergimas pastatytas prie gėdos stulpo.

Pasmerkimas tironams!

Amžinoji garbė žuvusiem kankiniam!

Laisvė pavergtom tautom!"

Lietuvių kacetininkam yra perduota urna su kankinių pelenais. Yra kilusi mintis perkelti ją į JAV.

E. B.

KATALIKŲ JAUNIMAS IR IŠTRĖMIME VEIKLUS

(Tęsinys)

AKTUALIOS PASKAITOS

Tą dieną laive adv. Vaitiekūnas skaitė paskaitą apie pasaulio politikos raidą, pažymėdamas ir Lietuvos reikalą, nušviesdamas jos padėtį per 20 nepriklausomų metų ir per visas jo to sekusio okupacijas. Atskiras paskaitas moksleiviams skaitė p-nia V. Prosčiūnaitė - Brazaitienė ir vyrams Dr. J. Girnius.

Paskutiniąją suvažiavimo dieną, t. y. gegužės 22 d., kai iš Honnef vėl buvo grįžtama laivu į Wiesbaden, gan svarbią paskaitą emigracijos problemomis skaitė Dr. V. Vilimas. Čia prelegentas pabrėžė tai, jog iš Europos emigravusių 38 mil. gyventojų 32 mil. emigravo į Jungtines Amerikos Valstybes (iš tų 38 mil. 6 mil. buvo vokiečių), 4 mil. lenkų ir apie 1 mil. lietuvių). Pagal Dr. Vilimą, tik 10% lietuvių vaikų, gimusių Amerikoj, lieka lietuviais; 140,000 kalba lietuviškai, 70,000 skaito lietuviškus laikraščius. Iš kitų kraštų, emigracijai tinkamų, prelegentas paminėjo Kanadą ir Argentiną. Taip pat patarė apsispręsti už grupinę, o ne pavienę emigraciją. Bet, aplamai, būtų geresnė ne emigracija, o kolonizacija, kuriam nors kitam kontinente, kaip tai savo metu įrodė prof. Šalkauskis, profesorius Pakštas ir kt.

Tą pat dieną įvyko MAS kuopų, Federacijos Centro Valdybos, Rev. Komisijos pranešimai ir renkama nauja MAS Centro Valdyba. Nepaisant greito išvykimo į JAV prof. Dr. A. Damušio, ligšiolinio Centro Valdybos pirmininko, jis ir toliau perrinktas, o jam išvykus jo pareigas perims C. V. Taryba, į kurią balsų dauguma išrinktas įeina Dr. A. Maceina.

Išvažiavimas praėjo darniai ir pavyzdingai. Daug darbo jam pravesti padėjo Technikinio suvažiavimo komitetas su pirm. kun. Jankausku priešaky, Vyr. At-kų Federacijos Dvasios Vadas kun. dr. Gutauskas, nakvynių šeimininkas p. Petrašauskas, sveikatos reikalų vedėjas dr. Aleknavičius, pramogų tvarkytojas p. St. Barzdukas, tvarkdarių vadovas stud. Krakauskas, ir kt.

Alfa.

Nusišypsok!

Surašė J. K. M. Išleista 1935 m., 150 pusl.

Sakoma: juoktis sveika. **Nusišypsok!** pripasakoja visokių juokų ir ilgesnių linksmų nuotykių. Kaina $1.00.

Šventoji Valanda

Maldos ir giesmės. Sustatė ir išleido kun. J. K. Miliauskas, 1937 m. Kaina — 20c.

DARBININKAS
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

CLOSE PITCH

American Red Cross Photo

A U.S. Army Air Forces private and a Red Cross field director in Berlin seek recreation in a time-honored American game—horseshoe toss.